

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 5. — Tel. 8492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

Opasnost iz Klajpede

Ko je pozornost ne le Evrope, mar-
več domala vsega sveta obrnjena na
Ženevo, kjer se poostrejuje abesinska
afeta, se je pojavila nova zadeva, ki že
s svojim početkom predstavlja prav ne-
prijeten incident in preti, da se v krat-
kem razrase v novo veliko afero, mor-
da celo tako, da po svoji fatalni po-
membnosti ne bo zaostajala za abesin-
sko. Mislimo s tem spor, ki se plete
okrog Klajpede in ki mu je dal Hitler
v svojem nürnberskem govoru tako iz-
redno bojovitega poudarka.

Da se klajpedsko vprašanje postav-
lja ravno sedaj v ospredje, se je naj-
prej smatralo kot posredno zvezano z
velikim sklopom homatij, ki se pletejo
okrog italijansko-abesinskega spora.
Toda na sedanost jo veže še drug mo-
ment. Na klajpedskem ozemlju bodo
prihodno nedeljo volitve, ki bodo da-
le doželi novo politično zastopstvo. Od
teh volitev je ogromno zavisno in ne-
mčija se hoče že sedaj pripraviti za po-
litično eksploatacijo volilnega poteka in
izida.

Znano je, da ima Klajpeda zelo veli-
ko avtonomijo v okviru Litve, tako ve-
lika, da je skoro zares država v državi.
To ji je dodelila zmagovita antanta, ko
je deželno prepustila Litvi. Obenem je
kot čuvarje avtonomije določila štiri ve-
lesile: Anglijo, Francijo, Italijo in Ja-
ponsko.

Vendar okrog Klajpede ni bilo posebnih
sporov, dokler ni v Nemčiji prišel
na krmilo hitlerizem, zlasti pa, odkar
je sklenil sporazum s Poljsko. Odtlej
velja Klajpeda kot dežela najmanjšega
odpora, kot ono sosedno področje, kjer
si more hitlerjevske ekspanzivna sila
poiskati uspešnega mesta za reali-
zacijo svojih teženj. Hitlerjevski poli-
tični emisariji so pričeli delovati v Klaj-
pedi po preizkušenem hitlerjevskem na-
činu, v obliki političnih strank in posebnih
tajnih zvez, ki jih je končno Litva
razkrila ter jim napravila znani proces.
Ostalo je v spominu zlasti pot silnem raz-
burjenju, ki ga je povzročil v Nemčiji
v dobi saarskega plebiscita.

Litva je imela neprestane težave s
klajpedskim deželnim zborom, v kate-
rem so imeli Nemci in pomenci ve-
čino. Litovci so v Klajpedi po kmethi-
sicer v znatni številni nadmoči, toda
sledovi vekovne germanizacije so tako
veliki in močni, da imajo Litovci teža-
ve z lastnimi rojaki, ki so v oblini meri
nemškutarji, kakor bi rekli pri nas.
Ako skušajo tem nezavednim ljudem
dati nacionalno vzgojo ter jih očuvati
pred nadaljnjim pomemčevanjem, na-
staja vselej silen odpor na nemški strani,
češ da hočejo iztrebiti Nemce in
nemško kulturo.

To je splošno ozadje spora. Konkretno
je pa gre sedaj za to, kako bodo izpa-
dile nove volitve. Nemci se prižogujejo,
ker so Litovci vzeli aktivno in pasivno
volilno pravico onim, ki so se kompromi-
tirali v veleizdajniških podjetjih.
Nadalje očitajo Litovcem, da so uvedli
v klajpedsko deželo obilo uslužbenecv
z oziroma ostale Litve, dočim so mno-
ge klajpedske Nemce odpustili. Koliko
je na teh obdolžitvah resnice, je celo
bliže informiranim težko presoditi.
Vendar naj ne ostane neomejeno, da
nadzorstvene sile dosedaj niso imele
vtisa, da je treba nastopiti zoper Litvo.

Dejstvo je, da se Litva brani pred ag-
resivnim nastopanjem nemšk. iredentiz-
ma. Za njeno nadaljnjo taktiko je os-
novnega pomena, kako izpadejo voli-
tve. Po veliki kampanji, ki so jo nape-
rili zoper volilno proceduro, se zdi, da
pričakuje Berlin litovskih uspehov, pa
da zato pripravlja negacijo volilnega iz-
ida samega.

Ali afera gre še mnogo preko tega.
Hitler je na jako nedvoumen način za-
pretil Litvi in njegove pretnje kljub
naknadnim oficiznim komentarjem ni
mogoče razumeti drugače, kakor da na-
poveduje prav enostavno kar vojno silo
zoper njo. Ker se je to zgodilo nekako
istovrstno z ženevskim konfliktom med
Beckom in Litvinovom, je politična jav-
nost brž zaslutila za tem neke čudne
zveze, posebno še, ker se je kmalu na-
to razglasilo, da pripravljajo nemški in
poljski diplomati nove razgovore na
«lovu» nekje na Poljskem. In tako so
se pojavile verzije o nemško-poljskih
agresivnih namenih zoper Litvo.

Svet je sicer viden, da se v medna-
rodni politiki hitreje delajo zaključki,
nego to dovoljujejo dejanja ter da ima
kombinacijska igra široko področje za
uveljavljanje svoje fantazije. Ali v klaj-
pedski aferi bi bilo vendarle napak,
ako bi zgornje domneve odpravili kar
tako preprosto. Treba je imeti na umu,
da je stari nemški načrt, dati Poljski
prosto roko v Litvi, zato pa doseči kon-
cesije v poljskem «koridorju». Toda
Varšava je doslej dosledno odbijala
vsakršno pobudo te vrste in je smatra-
la nemško ekspanzijo na litovski račun
kot naperjeno tudi zoper poljske inte-
rese. Ko pa je Hitler vrgel v svet svo-
jo grožnjo glede Klajpede, se vsakdo po
pravici vpraša, če je kaj takega mogo-
če brez predhodnega odobrenja Varša-
ve.

Pa še več. Od vseh baltičskih držav je
Litva ves čas najbolj navezana na Ru-
sijo, je z njo ne le v prijateljskih, mar-

ALI SO ŽE IZČRPANA VSA MIROVNA SREDSTVA

Možnost nove konference zapadnih velesil v Stresi, na katero pa bi bil povabljen tudi zastopnik Abesinije

Ženeva, 23. septembra. d. Čeprav je
italijanska vlada odklonila predloge od-
bora petih za mirno poravnavo italijan-
sko-abesinskega konflikta, vendar ita-
ljanska delegacija v Ženevi ni prekinila
svojih stikov z odborom petih. Včeraj
je predsednik italijanske delegacije ba-
ron Aloisi posetil predsednika odbora
petih Madariaga in konferiral dalje časa
z njim o položaju, ki je nastal po
sobotnem sklepu ministrskega sveta v
Rimu.

O sestanku obeh državnikov je bil
nato objavljen naslednji komunikat:
»Baron Aloisi je dopolnje obiskal
predsednika odbora petih Madariaga ter
mu pojasnil smisel in dalekoosebnosti ita-
lijanskega uradnega komunikeja glede
sklepev italijanskega ministrskega sveta
na sobotni seji. Ta korak se smatra
kot uradni odgovor Italije in kot indirek-
tno priznanje pristojnosti in avtorite-
te odbora petih. Madariaga bo jutri
poročal o demarši predsednika ita-
lijanske delegacije odboru petih, ki bo nato
proučil možnost, v koliko se morejo
umožtevati italijanski ugovori ter more-
bitne zahteve.«

Po objavi sklepa italijanskega mini-
strskega sveta so se razširile vesti, da
odločno stališče Anglije in popustljivost
Društva narodov vendarle nista ostala
brez učinka in da se Mussolini v interesu
ohranitve miru izogiba vsemu, kar bi
pomnilo končnoveljavno prekinjenje
pogajanj.

Iz okolice predsednika odbora petih
Madariaga so se celo razširile govorice,
da resno razpravljajo o možnosti sklica-
nja velike mirovne konference v Stresi.
V Ženevi so govorili o nekakšnem Lava-
lovem načrtu, ki ima namen pregovoriti
velesile za konferenco, h kateri bi bili
pritegnjeni tudi zastopniki Abesinije. Če
bi bila z obeh strani podana zagotovila,
da bo imela značaj izrecne mirovne kon-
ference. Pogajanja o pogojih za to kon-
ferenco naj bi se takoj pričela. Če bi
ugodno potekla, bi se konferenca v Stresi
sestala že prihodnji teden. Vprašanje
je seveda, ali ne bo ta konferenca slična
oni l. 1914 v Haagu, ki je bila mirovna
konferenca tik pred izbruhom vojne.

Neuspela misija odbora petih

Ženeva, 23. septembra. n. Ob 10 do-
polodne se je zopet sestel odbor petih.
Seje se je udeležil tudi francoski mi-
nistrski predsednik Laval, ki je prisel iz
Pariza z letalom. Sklepe odbora petih so
pričakovali z veliko napetostjo, ker je

Bistvo ženevskih predlogov

Abesinija naj bi dejansko prišla v vseh pogledih pod mednarodno kontrolo, ki pa bi jo vodili Italijani

Ženeva, 23. septembra. d. Popoldne so
bili objavljeni predlogi odbora petih za
poravnavo italijansko-abesinskega spora.
Odbor petih poudarja v uvodu doku-
menta, ki ga je poslal italijanski in abesi-
nski vladi, na nalogu Društva narodov, da
brani teritorialno integralnost in politično
neodvisnost svojih članic ter podvzame
vse za pospeševanje dobrih odnošajev
med posameznimi državami Društva nar-
odov, ma nalogo nuditi podporo vsem dr-
žavam, ki jo zahtevajo, kakor tudi kon-
struktivno pomoč v primeru nevarnosti.

Nato predlaga odbor petih imenovanje
inozemskih strokovnikov v Abesiniji po
Društvo narodov, ki naj bi imeli nalogo,
da uveljavijo izvajanje zakonov, onemogo-
čijo suženjstvo, nadzirajo oboroževanje,
jamčijo za varnost tujcev ter poskrbe za
kaznovanje trgovcev s sužnji, tihotapev
in drugih zločincev.

Poseben direktorij za gospodarsko or-
ganizacijo Abesinije bi imel poleg skrbi za
javno varnost tudi kontrolo nad izkorišča-
njem zemeljskih zakladov, kontrolo nad
trgovino in industrijo z istočasno priteg-
nitvijo inozemskega kapitala, kontrolo nad
javnimi deli, transportom, pošto, brzojav-
om in telefonom, pobiranjem davkov in
njihovo uporabo.

Izdelala naj bi se tudi organizacija kul-
turnih ustanov. Sodišča bi morala obstoi-
ti iz enakega števila zastopnikov organ-
zacijskega odbora ter abesinskih oblasti.
Slični organi bi se imenovali tudi za upra-
vljanje javnih šol, bolnišnic, itd.

več celo zaveznikiških odnošajih. Sovjet-
ska Rusija se je zvezala z njo, ko je
bila še v najhujših sporih s Poljsko,
in določbe pakta, ki je zvezal obe drža-
vi, so šle tako daleč, da se je zadržala
Moskva kot pokroviteljica litovske ne-
zavisnosti ter teritorialne nedotakljivi-
vosti. Zato je povsem prirodno, da je
na Hitlerjevo pretžno reagirala Moskva,
kakor da je naperjena proti njej sami.
In vso to afero spada kakor nalašč ne-

bilo od njih odvisno, ali se bo diplomatska
igra v Ženevi nadaljevala ali ne.
Bilo je več možnosti. Odbor petih bi
namreč mogel skleniti ponovno posredo-
vanje ali pa proglašiti svojo nalogo kot
končano ter vrniti svoj mandat svetu
Društva narodov in počakati, ali mu bo
poveril kako novo nalogo ali pa bo Dru-
štvo narodov započelo svojo akcijo. Seja
je bila končana ob 12.10.

V informacijski misarni so izjavili no-
vinarjem, da je odbor petih sprejel na
znanje uradni odgovor Abesinije, ki je
pozitiven in po katerem je pripravljena
sprejeti abesinska vlada njegove pred-
loge s pridržkom, da bo ostala suver-
nost Abesinije nedotaknjena. Obenem je
sprejel na znanje tudi komunike ita-
ljanske vlade o sklepih, ki so bili spre-
jeti na njeni sobotni seji. Odbor petih je
sklenil izdelati o tem poročilo, ki ga bo
izročil jutri svetu Društva narodov.

Merodajni člani posameznih delegacij
tolmačijo ta sklep v tem smislu, da smat-
ra odbor petih svojo misijo za neuspelo
in da vrača svoj mandat svetu Društva
narodov, ki naj sklene, kaj se ima nadal-
je storiti. Sklep odbora petih je bil so-
gласen.

Sestanek Lavala z Aloisijem

Ženeva, 23. septembra. g. Francoski mi-
nistrski predsednik Laval je razpravljal
danes z glavnim italijanskim delegatom ba-
ronom Aloisijem o možnostih nadaljnega
postopanja v abesinski zadevi. Popoldne je
postavil predsednik odbora petih Madari-
aga, baronu Aloisiju vprašanje, ali se mo-
rajo njegove včerajšnje izjave smatrati za
končni odgovor italijanske vlade. Odgovor
Aloisija ni znan.

Gre samo za varnostne ukrepe...

London, 23. septembra. d. Včeraj je ob-
iskal angleški poslanik v Rimu italijanske-
ga državnega podtajnika za zunanje za-
deve Suvicha, da mu pojasni v imenu an-
gleške vlade razloge za premikanje an-
gleške vojne mornarice ter ojačanje an-
gleških posadk na Sredozemskem morju ke-
kor tudi vojnega materiala, pri čemer je
pristavil, da vse to ni bilo izvedeno zaradi
kakšnih agresivnih namenov. Vi ti ukrepi
so bili izvršeni kot naravna posledica vi-
se, ki ga je izzvala v zadnjih tednih ostra
kampanja italijanskega tiska proti Veliki
Britaniji.

Državni podtajnik Suvich je v svojem
odgovoru izjavil, da predstavljajo tudi
italijanski vojaški ukrepi na Sredozem-
skem morju zgolj varnostne odredbe in da
nimajo nobenega agresivnega namena.

Drugi del predlogov se bavi z možnostjo
jo izvedbe vprašanj, ki se direktno tice-
jo Italije.
V Abesiniji bi se ustvarila posebna or-
ganizacija, ki bi ji načeloval takozvani
glavni svetovalec, ki bi bil obenem vodja
celotne varnostne službe ter posameznih
državnih organizacij. Glavnega svetovala-
ca bi vodili svetovalec za posamezne re-
sore iz svojih vrst. Odposlanca Društva
narodov in resorne svetovalec bi imenoval
svet Društva narodov ter bi došli v Abe-
sinijo z neguševim pristankom.

Glavni delegat Društva narodov bi spro-
stil obveščal svet Društva narodov o svo-
jem delu ter sporočal njegove odločitve
abesinskemu cesarju. Po petih letih bi se
ves mehanizem podvrnil reviziji.
Dokument se zaključuje dobesedno:
Francoski in angleški delegati so obve-
stili odbor petih, da sta njuni vladi zara-
di mirne ureditve italijansko-abesinskega
spora pripravili priznati Italiji za zado-
voljitev njenih upravičenih teritorialnih
zahtev v Abesiniji gotove teritorialne kon-
cesije. Izjavili sta se pripravljene v prime-
ru potrebe za žrtve na ozemlju ob obali
Somalije. Francija in Anglija bi v tem
primeru podprali Italijo tudi v strem-
ljenju, da bi dobila od Abesinije jamstva, po
katerih bi se izvedla zakonita ureditev
vprašanja suženjstva ter trgovine z oro-
žjem.

Delegati Velike Britanije in Francije so
odbor petih tudi obvestili, da priznavajo
posebne italijanske interese pri gospodar-

prijazni nastop Beckov v Ženevi zoper
sovjetsko Rusijo. Ni potemtakem treba
mno go fantazije, pa res zagledamo
okrog klajpedske afere napeta nemško-
poljsko-ruska nasprotja. Kolikor bolj
se bo Evropa koncentrirala okrog abe-
sinske zadeve in po njej povzročena
italijansko-britanskega spora, toliko
opasnejša postaja ta vzhodna sfera, to-
liko bolj se segreva netivo, nakopičeno
v njej.

skem razvoju Abesinije in njere zunanje
tugovine. V primeru, da se upoštevajo
upravičeni in v prejšnjih pogodbah dolo-
čeni interesi Velike Britanije ter Francije,
bi bili ti dve državi pripravljeni podpreti
italijanske gospodarske zahteve v Abesi-
niji.

V predlogih ni ničesar omenjenega, da
bi moral biti takozvani glavni svetovalec
Italijan, vendar pa si je težko predstavlja-
ti, da niso mislili na imenovanje ita-
ljanskega guvernerja. Čeprav bi na angleški
strani gotovo povzročali težkoče, se more
tudi domnevati, da bi bili vidilni resorni
svetovaleci prav tako Italijani.

Italijanski pomisleki

Rim, 23. septembra. d. Tudi tu so bile
snoči razširjene vesti o možnosti mirovne
konference, pri čemer pa se je pojavila in-
teresantra verzija, da bi to ne bila kon-
ferenca velesil, temveč konferenca zastop-

Anglija proti vsaki novi koncesiji Italiji

Eden zahteva, naj svet Društva narodov uporabi do- ločbe čl. 15 pakta Društva

Ženeva, 23. septembra. n. Angleški
minister Eden je izjavil, da ne more v
imenu angleške vlade pristati na nobe-
ne nove italijanske zahteve. Angleško
stališče je še danes isto, kakor je bilo
pred začetkom razprav odbora petih,
namreč, da se naj preneha vsaka deba-
ta in da naj prične poslovati svet Dru-
štva narodov, ki naj uporabi določbe
čl. 15 pakta Društva narodov.

Vest, da je baron Aloisi sporočil pred-
sedniku odbora petih Madariagi ita-
lijanske pripombe k najnovejšim posredoval-
nim predlogom, smatrajo londonski listi
kot ugodno znamenje, ker sedaj Mussolini
prvič ne vztraja na svojem stereotipnem
»Ne, temveč kaže voljo za pogajanja; do-
znava pa se, da nekatere italijanske za-
hteve preobsežne in da jih odbor petih
zato bržkone ne bo mogel sprejeti kot
podlago za nadaljnja pogajanja.

»Times« pravijo, da ima Anglija popol-
no razumevanje za italijanske zahteve po
razširjenju in udeležbi pri eksploataciji si-
rovin v Afriki. Tu gre za neenakosti med
tistimi, ki imajo, in tistimi, ki nimajo,
ne samo za Italijo. Toda Italija je prav
tako podpisala pakt Društva narodov ka-
kor Velika Britanija, ta pakt pomeni novo
ureditev mednarodnih odnošajev. V obeh
Velike Britanije je bil pakt DN vedno
sredstvo za mirne korekture neenakosti in
za kruto ovekovečenje trenutnih raz-
mer. V tej točki, je Velika Britanija brez
dvoma vedno raziskovala od nekaterih
svojih celinskih sosed. Sedaj ni ne za Ita-
lijo ne za nobeno drugo državo, ki se čuti
prikrasano, nobenega vzroka za domne-
vo, da Anglija podpira DN kot borce
za status quo.

»Times« razpravljajo nato o okrepitevi
pomorskih sil na Sredozemskem morju in

Kongres pravnikov je bil sinoči zaključen

Za predsednika je bil zopet izvoljen ministrski pred- sednik dr. Stojadinović — Vsebina sprejetih resolucij

Beograd, 23. septembra. p. Na sinočnem
banketu v Oficirskem domu, ki ga je pri-
redil članom pravnikega kongresa predse-
dnik kongresa dr. Milan Stojadinović, je v
imenu vlade pozdravil goste prometni mi-
nister dr. Mehmed Spaho. Za njim so
govorili še minister pravde dr. Miškulin,
predsednik Narodne skupščine Čirič, bol-
garski pravosodni minister Karadžosov,
bolgarski poslanik Kazasov, češkoslovaški
poslanik Girska.

Danes dopoldne so zasedale štiri sekcije
kongresa, ki so razpravljale o predloženih
referatih. Delo sekcij je bilo ob 11. zaklju-
čeno in tedaj se je nadaljevalo zasedanje
plenuma. Sprejete so bile resolucije, ki pra-
vijo med drugim:

Z zakonskimi predpisi o pripravljalnem
postopku se niso v zadostni meri zaščitile
pravice braniteljev. V interesu pravne ob-
rambe obdolžencev, pa tudi v interesu
ustvaritve smotrne kazenskega postopka je
treba te pravice z zakonsko poveljo razši-
riti in v večji meri zagotoviti.

Posebno naj se izvrši sprememba v po-
gledu svobodnega obveščanja branitelja z
varovancem, ki se nahaja v preiskovalnem
zaporu, glede prisostvovanja branitelja
pri zasliševanju obdolženca in pri ter gle-
de pogleda vseh spisov.

Potrebno je izenačenje prava o privat-
nem zavarovanju s posebnim zakonom o
pogodbah o zavarovanju in z zakonom o

nikov Italije z enim ali več predstavniki,
sveta Društva narodov.

Sicer pa so v italijanskih uradnih krogi
slej ko prej naziranja, da je mogoča uspe-
šna italijanska gospodarska ekspanzivnost
ter kolonizacija v Abesiniji samo tedaj,
če bo postavljena Abesinija pod vojaško
nadzorstvo Italije in če bo razpuščena abe-
sinska vojska.

Kako je Italija odločena vztrajati na tej
zahtevi je razvidno tudi iz včerajšnjega
uvodnika oficioznega »Giornala r Italia«.
Mussolinijevo glasilo vidi glavno pogrsko
predlogov odbora petih v tem, ker se abe-
sinska vojska še nadalje nahaja brez nad-
zorstva pod neguševim vodstvom, ki naj bi
održal tudi nadalje vodstvo abesinske zu-
nanje politike. Vse to sili Italijo k nadalj-
njemu pošiljanju vojščev in vojnega ma-
terijala v vzhodno Afriko, da se zavaruje
proti neprestanemu ogrožanju s strani Abe-
sinije, ki se mora enkrat za vselej onemo-
gočiti.

Umik abesinskih čet

Addis-Abeba, 23. septembra. n. Da se iz-
ogne vsem možnostim spopadov, je odre-
dil abesinski generalni štab, naj se vojaške
sile, zbrane v pokrajini Tigre vzdolž eri-
trejske meje, umaknejo za 25 km. Na meji
sami so ostale samo neznatne abesinske si-
le.

Skupni manevri turške in grške mornarice

Carigrad, 23. septembra. g. Predsednik
turške republike Kemal Atatürk, vsi mi-
nistri in vrhovni poveljniki turške armade so
zaradi napetega položaja na Sredozemskem
morju odpovali danes v Ankaru, kjer bo
skupno z vojaškimi funkcionarji seja držav-
nega sveta. Kakor zatrjujejo, bo turška
mornarica skupno z oddelkom grške mor-
narice, ki je slučajno v turških vodah, izved-
la pomorske manevre.

Zaplemba poljskega parnika v Italiji

Varšava, 23. septembra. gw. Italijanska
vlada je zaplenila 15.000-tonski parnik
»Baturia«, ki ga gradijo v ladjedelnici v
Tržicu za Poljsko, za prevoz italijanskih
čet. Poljska vlada je zaradi zaplembe pri
italijanski vladi protestirala.

Port - Said, 23. septembra. AA. V zad-
njih 48 urah so prepeljali skozi Sueški pre-
kop 6.500 italijanskih vojakov, 4.180 ton
bencina, nafte in drugega tekočega gori-
vja ter 4221 ton drugega gradiva.

Neapelj, 23. septembra. AA. V vzhodno
Afriko je odplul parnik »Piemonte« s 3.100
vojaki in 294 fašističnimi milicniki.

Kongres pravnikov je bil sinoči zaključen

Za predsednika je bil zopet izvoljen ministrski pred- sednik dr. Stojadinović — Vsebina sprejetih resolucij

nadzorstvu nad zavarovalnicami. Pri tem
delu naj se vpoštevajo ne samo rezultati
primerjalnega prava, nego tudi potrebe do-
načnih razmer, pri nas.

Izenači naj se pravo o delniških družbah
na osnovi že obstoječega načrta, v katerem
naj se kazenske sankcije za organe denar-
nih zavodov poostrijo.

Kongres pravnikov ugotavlja, da danes
sodniki ne uživajo jamstev za sodniško ne-
odvisnost, ki je temelj vsake pravne in kul-
turne države ter zahteva, da se jamstva
za nezavisnost sodnikov začnejo takoj iz-
vajati. Poleg jamstev smatra kongres da
mora omeniti kot posebno važni in nujni
tudi stalnost in in nepremetljivost, dalje
imenovanje sodnikov po predlogi sodni-
škega kolegija na osnovi natečajev in av-
tomatsko napredovanje. Kongresu je tudi
mnogo na tem, da poudari velik pomen iz-
boljšanja gnotnega položaja sodnikov.

Takoj nato je bila soglasno izvoljena no-
va uprava stalnega pravnikega kongresa z
ministrskim predsednikom dr. Milanom
Stojadinovićem na čelu. Za podpredsedni-
ka so bili izvoljeni dr. Metod Dolenc iz
Ljubljane, dr. Stevan Adamović iz Novega
Sada in dr. M. Ivšič iz Zagreba. Nadalje
so bili izvoljeni v upravo poleg drugih dr.
Rudolf Sajovic, dr. Anton Urbanc, dr. Sto-
jan Bajić in dr. Jure Adlešić. Ob 19. se je
kongres zaključil. Udeleženci odpotujejo
jutri na kratke ekskurzije.

Dr. Pirkmajer vpokojen

Za novega podbana je imenovan dr. Stanko Majcen

Beograd, 23. septembra. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. so z ukazom kraljevih namestnikov in na predlog notranjega ministra vpokojeni: Dragutin Antić, pomočnik notranjega ministra, dr. Otmar Pirkmajer, pomočnik bana dravske banovine, Janicije Krasojević, pomočnik bana vardarske banovine.

Beograd, 23. septembra. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. sta z ukazom kraljevih namestnikov in na predlog notranjega ministra imenovana: za pomočnika bana primorske banovine Humbert Luger, načelnik notranjega ministristva; za pomočnika bana dravske banovine dr. Stanko Majcen, inspektor notranjega ministristva.

Situacija iz Zagreba

Mišljenje zagrebskih opozicijskih krogov o momentanem položaju — Konference med srbijsko in hrvatsko opozicijo

Zagreb, 23. septembra. p. V zagrebskih opozicijskih krogih prevladuje mišljenje, da je nastopil sedaj zastoj v političnem položaju. Voditelji JRZ bodo prihodnje dni posvetili vse svoje sile organiziranju nove stranke ter se bodo izogibali vsaki akciji, ki bi lahko škodovala organiziranju JRZ v sedanji obliki in pod sedanjimi nesolnimi pogoji.

V Zagrebu pričakujejo prihoda voditeljev srbijskega dela združene opozicije, ki se bodo razgovarjali z dr. Mačkom in njegovimi prijatelji o nadaljnji skupni taktiki. Računajo pa, da se bodo vršili ti razgovori dalje časa in da ni pričakovati, da se bodo hitro kakih definitivnih rešitev.

Vesti o skupni politični organizaciji združene opozicije pa so še vedno brez podlage. Dr. Maček odločno odbija vsako elično kombinacijo ter opozarja prijatelje iz srbijske opozicije, da ni niti načrtovati šet kakšne stranke, marveč pokretnosti. Če se pri tem posvetovanih ugotovi, da so predlogi srbijskih opozicionalcov za rešitev hrvatskega vprašanja nesprejemljivi za dr. Mačka, zaradi tega pa misljenju zagrebskih krogov še ne bo prišlo do razkola, nego bo »združena opozicija« ostala tudi v naprej kot čisto tehnično sredstvo za razne politične akcije.

V zvezi z raznimi vestmi o razmerah v združeni opoziciji je sprejel dr. Maček dopisnika »Obzora« ter mu med drugim izjavil: »Dosedanji sporazum združene opozicije je imel samo vplivni značaj, kar se je že ponovno naglasilo, ker bi sprito sedanje voljno zakon ne mogla postaviti vsaka stranka za sebe svoje posebne kandidatske liste. Ko sem bil zadnjič v Beogradu, sem se razgovarjal z Ljubo Davidovićem in Joco Jovanovićem, pa smo se zedinili v tem, da bi bilo dobro ugotoviti vse naše skupne točke, ki bi mogle služiti kot osnova za bodoče skupno delo. V ta namen bo delegirala

vsaka od prizadetih skupin po enega zastopnika v poseben odbor, ki bo o vseh teh vprašanjih neobvezno razpravljala in o tem obvestil vodstva strank. V koliko so srbijske opozicijske stranke sorodne po svojem mišljenju hrvatskemu stališču, bodo pokazali razgovori.

Mnogo političnega prahu so dvignila razkritja oficijelne »Vreme«, da g. Vilder ob svojem zadnjem obisku v Beogradu ni razpravljala le s šefi združene opozicije, temveč tudi z g. Aco Stanojevićem in še drugimi prvaki JRZ. »Vreme« iznaša to senzacijo kot dokaz, da se dr. Maček in njegovi prijatelji ne namestijo ravno držati združene opozicije, temveč so pripravljene eventualno navezati stike tudi z režimsko stranko. »Vreme« poudarja, da vlada radi tega v vrstah srbijske izvenparlamentarne opozicije veliko ogorčenje. Informirani zagrebski krogi ne zanikajo, da je g. Vilder govoril tudi z voditelji JRZ, pravijo pa, da so trditve »Vreme« le prozorna intriga. G. Vilder je bil v Beogradu, da zbere informacije, in zlasti, da vidi, kako je z novimi političnimi zakoni ter kako gledajo razni politični činitelji na hrvatsko vprašanje. V Zagrebu zatrjujejo, da so rezultati in formativne konference g. Vilderja s prvaki JRZ povsem negativni, a tudi glede programskih pogledov srbijske opozicije. G. Vilder ni našel jasnosti in opredeljenosti. Vodilni radikali odločno odklanjajo federacijo in vsako dalekosežnejšo revizijo današnje notranje ureditve. Vodilni politiki iz združene opozicije pa so silno revizionisti, toda zamišljajo si preureditev države v znaku formiranja treh plemenskih blokov, med katerimi bi seveda srbski blok potem že po svoji številni nadmoči na koncu zopet igral vodilno vlogo v državi in bi tako federacija značila le utrditev enostranske hemonije.

Minister dr. Krek o političnih vprašanjih

Ideologi nove radikalne stranke gg. nar. posl. Dragiša Cvetković, minister Djura Janković in minister dr. Miha Krek so tudi v nedeljo govorili na raznih shodih o programu in o ciljih nove politične organizacije. Pri nas so te prireditve posebno zanimive. V Ptuj n. pr. je bil politični shod združen s cerkvenom manifestacijo in prosvetnim zborovanjem. Ob 10 je bila na trgu slovesna masa. Nato so povodno 40 letnice ptujskega Prosvetnega društva sledili govori o prosvetnem delu. Na zadnje pa je minister dr. Krek razpravljal o prosvetnem delu na severni meji, o organizaciji radikalne stranke in o delu vlade.

Gospod dr. Krek je v Ptuj povabil misli iz svojega govora, ki ga je imel isti dan zjutraj v Konjicah in ki ga v obširnem izvlečku objavlja ponedeljski »Slovenec«. Najprej je rekel, da so pristihi bivše SLS v konjiškem okraju bili preganjani in od orožnikov zlostavljani, ker je njihovo jugoslovensko prepričanje temeljilo na slovenskem prepričanju. Toda oni so vse to prenašali iz zvestobe do voditelja dr. Korošca in zaradi ugleda naroda in države.

Kar se vlade tiče, je minister dr. Krek tudi v nedeljo izjavil, da je trdna in stalna. One, ki bi o tem dvomili, je opozarjal, da še danes velja zakon o zaščiti države, po katerem so bili v prejšnjih režimih baje kaznovani kot protidržavni elementi vsi, ki so samo dvomili v trajnost vlade. Po zakonu o zaščiti države so odgovorni tudi oni, ki razširijo vesti, da bo vlada padla in da se vrača prejšnji režim. Toda sedanja vlada temelji na ljubezni in zaupanju naroda. Misel nove radikalne stranke je dozorela že pred letom dni na Hvaru kot ideja sodelovanja treh: radikalov, muslimanov in prijateljev dr. Korošca. Prvotno je hotela bivša SLS sodelovati že z g. Jevtićem in je zahtevala pri volitvah pravico postaviti na Jevtićevi listi v vsakem okraju svojega kandidata. Jevtić pa na to ni pristal in zato je bilo sodelovanje nemogoče. Potem so se skupaj borili s Hrvati, da zrušijo protiljudski režim, vendar niso mogli iti skupaj z dr. Mačkom tudi na volitve. Ker ni povedal, kakšne cilje ima po 5. maju. Prehajajoč na razmere v Sloveniji je minister Krek ostro napadel jugoslovenske elemente, češ da so janičarska skupina, hušja od Turka. Ta skupina hoče z največjo strastjo uničiti nasprotnika in komaj čaka na možnost, da pri-

staše bivše SLS znova preganja. Vedno jih je denuncirala kot protidržavne, četudi so vedno dvigali državo in dinastijo nad vse politične stranke.

Gosp. dr. Krek je nato izrazil željo, da bi se končalo vladanje na bajonetih. Sedanja vlada je prevzela veliko socialno, gospodarsko in politično pogoščje. Državne blaginje so prejšnji režimi eksploatirali za svoje strankarske namene. Od 6. januarja 1929 skozi šest let so odbijali ti režimi ljudstvo od sodelovanja in ravno tako dolgo so rušili zaupanje v denarne zavode in zadrage. »Goto bi sedaj,« je izjavil g. dr. Krek »vsi želeli, da se razmere hitro izboljšajo. Vendar pa je to v razmerah, v katerih se nahaja naše gospodarsko državno življenje, nemogoče in je slovesno ozdravljenju ovira. To ozdravljenje moramo mirno, na ravni liniji razvijati navzgor v boljši konkurenci.«

Končno je dr. Krek poudarjal, da so nasprotniki pri spremembah vlade vse preko noči spremenili. »Mi pa ravnamo drugače, ker smo sicer strankarji, toda samo zato, da bi za državo skrbeli.« Kot cilj sedanjega režima je označil minister dr. Krek to, da bo mogel vsak mož in vsak fant pristopiti k svobodnim, tajnim, neodvisnim volitvam. Vlada se zaveda, da mora izdati težke odredbe, ki režejo globoko, da noskuhi ozdravit razmere. Pri tem se je opirala na JRZ. V to stranko vabi g. dr. Krek vse poštene in odkrite Slovence. Odklanja pa vse, ki so se pregrešili nad prijatelji dr. Korošca.

Kot novo jugoslovensko ideologijo je v zadnjem stavku svojega govora g. dr. Krek podal geslo: »Ker Slovenec, zato Jugoslovani! Čim bolj Slovenec, tem bolj Jugoslovani!« To geslo velja seveda tudi za ostale: Čim bolj Hrvat, tem bolj Jugoslovani, čim bolj Srb, tem bolj Jugoslovani.

Spor med Nemčijo in Litvo

Kovno, 23. septembra. AA. Litovska vlada, ki je pripravljala pritožbo na svet DN proti Nemčiji, je zaradi preobremenjenosti sveta DN z italijansko - abesinskim sporom opustila svojo namero in sebo zadovoljila samo z noto državam — podpisnicam klajpedskega statuta.

Beleške

Značilno bojno glasovanje

Te dni je pripravila mlajša struja v mariborskem klubu slovenskega katol. akademika starešinstva mariborskim prvaku JRZ ne baš prijetno presenečenje. Kakor znano so se z vodilnih mest v slovenskem starešinstvu morali zadnja leta malo dane povsod umakniti politično eksponiranejši člani. Tako je pred leti stopil na mesto dr. Natlačen, ki je zavezanec mesto predsednika starešinske centrale v Ljubljani dr. Gosar kot kandidat mlajše struje. V Mariboru se je pred leti mora predsedniškega mesta umakniti takratni župan dr. Juvan, na njegovo mesto je prišel dr. Leskovar. Pri nedavnem obnem zboru pa je mlajša struja popolnoma zavzela vse odborniške funkcije in na predsedniško mesto je bil izvoljen sodnik dr. Kejžar. Pri tem je bila izdana parola, da politično eksponirani gospodje ne smeje biti v odboru. Ta parola je prodrla. Ko nekateri prvaki JRZ videli nevarnost, ki jim preti radi nezadovoljstva in drugačne orientacije mlajše struje, so hoteli s primerno kandidaturo mlajšega člana in so forsirali na predsedniško mesto mariborskega zastopnika »Slovenca« inž. Murija. Ki ga pa tkzv. nepolitična struja ni hotela izvoliti, ampak je z ogromno večino izvolila sodnika dr. Kejžarja. To značilno bojno glasovanje je mariborske prvake JRZ precej poparilo, zlasti ker so sedaj v vodstvu starešinske organizacije tudi nekateri člani, ki so z njimi v več ali manj odkritem konfliktu.

„Domoljub“ o novem banu

»Domoljub« objavlja na prvi strani sliko novega bana g. dr. Natlačen in daljši uvodni članek, v katerem pravi med drugim:

»Z veliko naglico se je pretekli teden razširila vest, da je za bana v naši banovini imenovan dr. Marko Natlačen, mož, ki je s svojim delom za narod že v minulih letih dokazal, da je med vsemi najvrednejši in najsposobnejši za odgovornost polno in odlično mesto najvišjega predstavnika oblasti v naši deželi. Vsi pošteti Slovenci smo se tega imenovanja ikreno razveselili, ker vemo, da je s tem napravljen velik korak k ureditvi razdrapanih razmer. Vsi pošteti Slovenci pa v tem visokem imenovanju vidimo in zadoščeno ugotavljamo, da mu je z najvišjega mesta dana zadoščena za vse krivice in zlo, ki jih je g. ban moral zadnja leta pretrpeti zaradi svoje značajnosti in zvestobe do ljudstva, iz katerega je zrasel.«

Dalje pravi »Domoljub«, da »naše ljudstvo upravičeno pričakuje od novega g. bana, da mu bo čimprej dal možnost, da samo s svobodnimi volitvami izravna krivico, ki mu je bila storjena«. Menda misli pri tem na občinske volitve, ne pove pa, kako naj se razpišejo nove občinske volitve, ne da bi se kršil zakon.

Končno zaključuje podeželsko radikalno glasilo svoje razmišljanje o novem banu z ugotovitvijo: »Ker ga poznamo kot moža, ki ve, kaj hoče, zaupamo vanj popolnoma. Lahko rečemo, da bi nam vlada v Beogradu ne bi mogla pokloniti lepšega darila, kot na mga je z imenovanjem novega g. bana.«

Demisije občinskih odborov po Hrvatskem

Ponekod v savski banovini se vrši sistematična akcija, da občinski odbori, izvoljeni l. 1933. podajo ostavke in s tem izsilijo nove volitve. Ostavke motivirajo s tem, da občinski odbor v sedanjih prilikah ne more več delati, ker njegovi člani ne uživajo zaupanja prebivalstva. Kakor je razvidno iz zagrebskih listov, je prišlo do takih kolektivnih odstopov do sedaj o kakih 20 občinah. Ostavke obravnavajo pristojna sreska načelstva kot nadzorstveni organi. Nekateri ostavke so bile že zavrnjene z ugotovitvijo, da so v smislu zakona o občinah premalo utemeljene. Iz tega sklepajo, da bodo z enakom motivacijo zavrnjene tudi druge kolektivne ostavke. V nekaterih primerih pa bo uvedena tudi preiskava, ker obstaja upravičen sum, da člani občinskih odborov ali vsaj nekateri med njimi niso podali ostavke prostovoljno, mervuč so bili v to prisiljeni po grožnjah sfanatiziranih pristavev dr. Mačka.

„Kmetški List“ in hrvatsko vprašanje

Glasilo gg. senatorjev dr. Marušića in Puelcia razmišlja o značilnih posledicah političnih dogodkov ter prihaja med drugim do sledečih zaključkov: »Razočarane množice gledajo okoli sebe in iščejo tistega, ki bi jim pomagal. Begajo sem in tja, dokler ne spoznajo, da je rešitev v njih samih. Vsa moč in oblast izvira iz njih. Treba je iz tega spoznanja preiti k delu in se polastiti javnega življenja... Vsedržavni kmetčki pokret bo prav hitro rešil tudi hrvatsko vprašanje, o katerem danes vsi govorijo, a nihče ne pove, kako naj se reši. Prišel je čas, da se vse kmetško ljudstvo strne v bojne vrste in začne korakati naprej do zmage. Kmetški klci ee čujejo iz Sumadije in Bosne. Hrvatska je vsa objeta v seljaškem pokretu, čeprav je tež hrvatsko vprašanje. In tudi slovenski kmet utrjuje svoje vrste, da stopi skupno v kmetško kolo.«

Vpis učenk na zasebna učiteljska

Beograd, 23. septembra. d. Z odlokom ministra prosvete št. 35042/35. je dovoljen vpis učenk na zasebna ženska učiteljska v Ljubljani, Mariboru in Zagrebu pod pogojem, da se obvežejo starši ali skrbniki vpisanih učenk, da se te ne bodo po dovršenih študijah potovala za namestitve v državni službi. Obveza mora biti podpisana na sreskemu sodišču ali pa pri policijski upravi, ktmorata potrditi istovetnost podpisnikov.

Iz poštne službe

Beograd, 23. septembra. AA. Imenovan je za načelnika splošnega oddelka ministristva za pošto in brzojav g. Milorad Nikolić, doslej poštni direktor v Sarajevu.

Po jubileju CMD

Učiti se je treba iz skušenj v preteklosti in iz dela drugod — Naše občine in CMD — Potreba intenzivnejše propagande

Naslednji članek, ki ga je napisal preizkušen narodno obrambni delavec in podoben poznavatelj naše novejšje zgodovine, morda tu in tam premalo vpoštevaja današnje težke razmere, kakršnih naši predniki niso poznali. Vendar je v članku polno iniciativnih misli, ki zaslužijo preudarek in vpoštevanje.

Petdeseta glavna skupščina Ciril-Metodove družbe, ki se je vršila pred tednom dni, je zaključila prvo polstoletje družbinega življenja. Marsikomu se je zdelo skromnost, s katero se je obhajala ta pomembna obletnica, nekam prevelika in imeli smo priliko čitati v časopisju rahle očitke nacionalni javnosti, da nima za narodnoobrambno delo in njega organizacijo pravega razumevanja ali da ga vsaj ni pokazala z večjo udeležbo. Ta obtožba se nam vsaj za ta primer ne zdi povsem pravična, kajti ravno v širših vrstah je najti zanimanja za narodno delo dovolj, ni pa vedno dovolj iniciativne in smotrene organizacije.

To ni vprašanje, ki se tiče samo jubilejnega slavlja. Ne spadamo med one, ki so pogrešali zunanjo sijaja ali šumnih prireditev, vendar se pridružujemo od več strani izražnemu mnenju, da bi bil jubilej take ustanove, kakor je CMD, zaslužil večjega poudarka. Pred vsem pa nam je žal, da se je zamudila izredna propagandna prilika, kakršna se ne povrne tako kmalu. Kajti ravno propagandnega dela potrebuje družba, ako se hoče iz poveljnega zastaja dvigniti na nekdanjo višino. Saj letošnja obletnica ne pomenja konca dela, marveč nov začetek, začetek epohe, ki naj enakovredno sledi oni, ki se je letos zaključila.

Če pa imamo to voljo, je prav da si v trenutku, ko stojimo na mejniku, pogledamo v oči in gledajoči v preteklost, obračamo svojo pozornost dobrim, pa tudi manj dobrim stranem dosedanjega dela, kajti tudi pogreške so lahko dober kazipot v bodočnost. Zunanja in notranja zgodovina družbinega razvoja je zakladnica izkušenj, katero je tudi obletnica sama obogatila in te izkušnje naj bi nam služile kot praktična šola za bodočnost.

Ob petdesetletnici je bila razpisana »narodna zbirka za družbin jubilejni sklad. Kako je ta akcija uspela, pripovedujejo blaginjkove številke povesti, ki ni baš vzpodbudna. Pa vendar bi bil zgrešen sklep, da je požrtvovalnost narodnega občinstva tako zelo odrekla. To pač vemo iz izkušnje, da samo s pozivom v časopisju in morda še s par noticami taka zadeva ni opravljena. V bližnjem sosedstvu imamo dovolj vzgledov, kako je treba vzeti tako akcijo v roko. Če si more mala Avstrija zbrati »sto milijonov grošev« in »Narodni jednota severočeska« milijon čeških kron kot izreden enkratni dar za narodno ob-

rambo, bi morala biti mogoča tudi pri nas sorazmerna številka.

Na Češkoslovaškem so prevzele akcijo za jubilejni fond mestne in podeželske občine. Pri nas v današnjih razmerah na kaj podobnega ni bilo misliti, toda nekaj več bi od naših avtonomnih edinic bili smeli pričakovati. Da se je izmed štiri sto občin oglasilo samo sedemnajst, je pač malo, da o zneskih niti ne govorimo. Edina Ljubljana je s svojim darom dala boljši vzgled.

Druga točka, ki se sama vsiljuje, so podružnice. Ni veselo, če moramo tudi v jubilejnem letu priznati, da njih število ni vzrastle nad 103. To je manj kakor petina predvojnega stanja. Leto za leto kličemo po večji organizacijski aktivnosti, pa smo glas vpiočega v puščavi.

Pred približno tridesetimi leti je ugotovil dr. Žerjav v kritiki družbe (Omladina III): »Dohodki družbe so majhni, ker se štedi pri izdatkih za pisarno... Centrala spi in ker ta ne deluje, spe tudi podružnice.« Ne rečemo, da bi veljale te besede tudi danes v vsej trpkosti. Gotovo ne veljajo o izvoljenem vodstvu. Zdi se pa res, da centralna pisarna in sploh upravni aparat družbe več ne zadošča. Štednja na tem mestu je gotovo pogreška, organizatorni in propagandni aparat zahteva zadostnih gnotnih in personalnih sil. Družba ima o tem že izkušnje. Njena najdelavnejša in najuspešnejša doba je razdobje od leta 1907 do začetka vojne. Družba je izboljšala pisarno in nastavlja dva potovalna organizatorja. Podružniška organizacija se je naravnost vzhodno izpopolnila, dohodki so bistveno vzrastle: Da navedemo en primer: od 85.000 kron leta 1907 so se dvignili že v l. 1908 na 136.000 in v naslednjem letu na 185.000. V tej dobi je dobila družba tudi svoje mecene, ki so ji naklonili znatna premoženja. Po vojni pa je družba organizatorno padla na nivo daleč pred l. 1907. Bilo bi prav, da bi se družba učila iz lastne zgodovine.

Namen teh premišljanj niso rekriminacije. Nikomur nečemo delati očitkov, vsem pa, družbi in slovenski javnosti, bi radi priporočali, da nastopimo skupno pot v novo polstoletje s trdno voljo, ogibati se grehov, ki nas jih učijo spoznavati pogled v preteklost, pa tudi ne oklevati, kjer in kadar se pokaže potreba novih naporov in notranjih reform.

Uradniške doklade in stanarine

Zagrebaške »Novosti« objavljajo iz uradniških krogov članek, v katerem med drugim pravi:

»Kakor je znano, so bile državnim in samoupravnim uradnikom z novo uredbo znižane plače, ki niso bile že niti do sedaj bogzna kako stajne. Uradniki bodo prejeli zmanjšane prejemke že s 1. oktobrom ter bodo morali s tem dnem reducirati tudi svoje izdatke.

Ako se glede prehrane in obleke da trditi, da se cene nekaj popustile, je vsota, ki jo mora plačati uradnik za stanarino, še vedno previsoka v primeri z njegovimi dohodki. Vzemimo družino štirih članov, kjer je oče uradnik pete položajne skupine. V Zagrebu bo težko našel tak uradnik stanovanje pod 1000 Din mesečno, na deželi pa bo moral plačati zanj vsaj 600 Din. Z novo uredbo je reducirana takemu uradniku osebn doklada na 130 Din, dočim mu je dosedanja doklada za ženo ukinjena, kakor tudi doklada za otroke. Če sta stara nad 16 let, drugače pa zmanjšana za 60 Din. Z drugimi besedami se to pravi, da bo ta uradnik prejemal od 1. oktobra dalje v najboljšem primeru 330 Din manj kakor do sedaj.

Da bodo uradniki lahko izpolnjevali svoje obveznosti, je nujno potrebno, da jim pri tem solidarno pomagajo oni faktorji, napram katerim imajo uradniki svoje obveze. V prvi vrsti prihajajo v poštev hišni la-

stniki, ki bodo gotovo uvideli potrebo, da pomagajo svojim najemnikom s tem, da bodo znižali s 1. oktobrom najemnine ter tako omogočili uradnikom najemnikom, da bodo lahko s preostanki svojih prejemkov skromno vzdrževali svoje družine.

Nova izdaja uredb o draginskih dokladah

V uredbi o zmanjšanju osebnih prejemkov državnih in samoupravnih uslužbencev od 17. t. m. je bilo dano finančnemu ministru pooblastilo, da objavi prečiščeno izdajo uredbe o draginskih dokladah državnih uslužbencev (številka 10.990-I. 1932) in uredbe o draginskih dokladah državnih vpokojencev (številka 11.330-I. 1932), in sicer pod nazivom »Uredba o osebnih in rodbinskih dokladah državnih uslužbencev« in »Uredba o osebnih in draginskih dokladah državnih vpokojencev«.

Na osnovi dobljenega pooblastila je finančni minister že izdal popravljeni izdaji obeh uredb, ki sta objavljeni v Službenih Novicah od 21. septembra. V besedilo stare uredbe so vnešene le spremembe, ki so stopile v veljavo z uredbo o zmanjšanju osebnih prejemkov državnih in samoupravnih uslužbencev od 17. septembra.

skrivno skladišče orožja. Razen mnogo pušk in več streljnih so našli tudi popolno opremo za instaliranje majhne radijske postaje. Razen tega so prišli na sled tudi tajni narodnosocialistični propagandni centrali, ki je imela svoje podružnice v vseh dunajskih krajih. Mnogo oseb je aretiranih.

Vremenski pregled

Evropa: Depresija z dežjem nad Skandinavijo. Visok pritisk s pretežno jasnim vremenom v ostalih predelih.

Jugoslavija: Prevladovale je jasno vreme povsod. Dežja ni bilo. Temperatura se je nekoliko zvišala. Minimum Zagreb 8, maksimum Senta 31.

Vremenska napoved

Novosadska napoved za danes: Pretežno jasno s povečanjem oblačnosti in malim ohlajenjem v zapadnih in severnih predelih, kjer bo mogoče samo nekoliko deževja.

Zagrebaška vremenska napoved za danes: porast oblačnosti, zlasti na severu, prehodno poslabšanje vremena, bržkone bo postalo tudi hladneje.

Dunajska vremenska napoved za torek: Pretežno oblačno, ponekod tudi padavine in bolj hladno; pozneje spet naglo zboljšanje.

SREČKE ZA NOVO KOLO

DRŽ. RAZR. LOTERIJE SO DOSPELE

Prvo žrebanje se bo vršilo 9. in 10. oktobra. Segajte po srečkah, ki prinesejo v vsakem kolu mnogim blagostanje in izdatne denarne pomoči.

Srečke morete kupiti v vseh pošilovalnicah »Jutra« in v podpisani hranilnici

ZADRUŽNA HRANILNICA R. Z. Z. O. Z.

LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA 19.

Naši kraji in ljudje

Zdravniški tečaj o raku

V Ljubljani so se zbrali naši najuglednejši kirurgi

Ljubljana, 23. septembra
Tečaj o raku za zdravnike je bil odprt danes dopoldne ob 9. v predavalnici ženske bolnišnice. Predsednik društva za proučevanje in zatiranje raka dr. Alojz Zalokar se je najprej zahvalil kr. banski upravi za gmotno pomoč, ki je tečaj omogočila. Pozdravil je zastopnika mesta Ljubljane mestnega fizika dr. Rusa, upravnika bolnišnice dr. Gerloviča in dr. Radmana, direktorja Higijenskega zavoda dr. Pirca, zastopnika mariborskega pododboru društva in mariborskega zdravniškega društva dr. Černiča in predsednika Slovenskega zdravniškega društva dr. Meršolja. Predsednik dr. Zalokar je tovarniške zdravnike takole pozdravil in ogovoril.

Prof. dr. Alojz Zalokar, predsednik Društva za proučevanje in zatiranje raka

Odlučitev, da priredimo v Ljubljani praktično znanstveni tečaj o diagnostiki in terapiji raka za zdravnike, je bila iz več razlogov težavna. Predvsem je bilo treba računati s tem, da smo v vprašanju raka sredi najživahnjšega razpravljanja o bistvu te bolezni in o načinih njenega zdravljenja. Že desetletja se ugiha, eksperimentiranja, tipa in išče poti do razvoja. Tega medicinskega problema, pa vendar nismo še tako daleč, da bi mogli naš tečaj podati zaokroženo in vsaj nekoliko definitivno sliko o stanju vprašanja. Zato je bila upravičena bojazen, da tečaj ne bo mogel prinesiti udeležencem one jasnosti, ki si jo želimo vsi enako, zdravniki v bolnišnici in na deželi in cel svet pacientov. Kljub temu pa, da še nismo prodrli v zadnje skrivnosti in našli panaceje za zdravljenje raka, se je pa v zadnjih letih zboljšoval sistem diagnostike in lečenja, ki zasluži postati last vsakega zdravnika. Pesimizem in nihilizem nista več upravičena, odkar vemo, da se da s različnimi operativnimi in konservativnimi metodami vsaj v precejšnjih odstotkih raka pravčasno spoznati in — kar je zlasti važno — tudi izločiti. Če ne bi tečaj imel drugega uspeha kakor tega, da poživljuje in da vsaj za nekaj odstotkov vzdigne pravčasno spoznavanje in definitivno izločenje, bo dal notranje zadoščenje Vam, ki ste prišli, da poslušate, kakor onim, ki so pristali na to, da Vam predstavijo rezultate svojihkušenj in studij.

— Drugi vzrok težav tiči v naših medicinskih razmerah. Rak je bolezen, ki zahteva velikih sredstev za preiskovanje in za zdravljenje. Znano pa je, da so naši bolnišniški zavodi kakor tudi naši teoretični inštituti tako slabo gmotno podprti, da marsikatera drage metode zdravljenja in preiskovanja ne moremo uporabljati. Delo naših teoretikov in praktikov je v tem pogledu ovirano in zaostalo. Posledica tega je, da v nekaterih pogledih naše delo zastarelo in da glede nekaterih metod ne morejo naši predavatelji nuditi lastnihkušenj. Premišljevali smo, ali ni morda nekoliko preveč predrzno in znanstveno

lahkomiselno, da smo se odločili za prireditve tečaja. Toda računali smo s tem, da nam pridejo na pomoč strokovnjaki iz Zagreba, in da je, v današnjih časih, ko si skoro nobeden zdravnik ne more privoščiti potovanja v inozemstvo, da bi si tam nabral dopolnila k svojemu znanju, vendarle dobro, če na domačih tleh nudimo za praktično reševanje rakovega problema vsaj ono, kar nam je v skromnih naših razmerah mogoče. Tudi s tem, kar imamo, se da nekaj doseči. Zal nam je pa, da niti vseh domačih moči nismo mogli mobilizirati za naš namen. Člani ljubljanske medicinske fakultete so bili zadržani, da se udeležijo tečaja kot predavatelji.

— Ko Vas predavatelje in slušatelje v

imenu društva pozdravljam, se Vam zahvaljujem, da ste s svojim sodelovanjem pripomogli da se tudi pri nas načne reševanje problema, ki je za naše ljudstvo prav tako važno kakor za ostali svet. V medicinskih stvareh je prav gotovo resničen rek, da kdor počiva zaostaja. Zaostajanja pa v problemu raka ne smemo trpeti, ker je odgovornost zdravnika nasproti bolniku prevelika.

Dr. Mirko Černič je pozdravil tečaj v imenu mariborskega društva in povdaril, da nam je enako nujno potrebno planinsko zdravilišče za jetiko kakor uspešna akcija proti raku. — Dr. V. Meršolj je pozdravil v imenu Slovenskega zdravniškega društva, ki je že samo nameravalo prirediti slični tečaj. Nato je primarij dr. Cholewa otvoril redno serijo predavanj s temo: Eksperimentalno proučevanje raka. Za tečaj se je prijavilo okoli 30 zdravnikov in bo trajal do srede.

Spominske znamke za marsejsko obletnico

Nerazumljiva sprememba prvotnega načrta

Že v začetku meseca so bile napovedane za obletnico smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra I. posebne spominske znamke z njegovo sliko v admiralški uniformi. Rečeno je bilo, da bomo dobili štiri vrednote od 75 par do 3.50 Din in že celo njihove barve so bile javljene. Znamke so že vnaprej zbudile dosti pozornosti med zbiralci, ker je bila napovedana tudi precej nizka naklada (od 100—200.000 serij). Pred nekaj dnevi pa je izšel nov odlok, po katerem se bo število spominskih znamk povečalo od štirih na pet in sicer za vrednoto po Din 7.50.

Ta izprememba je vzbudila med našimi filatelisti precej presenečenja in — lahko rečemo — tudi ogorčenja. Vrednota po Din 7.50 je docela nepotrebna in je doslej še nismo imeli pri nobeni seriji dosedanjih znamk. Taksa po 7.50 Din pride v poštev samo pri rekomandaciji v inozemstvo, toda teh pisem je tako malo da ne bi bilo treba zanje izdajati posebnih znamk. Bolj potrebni bi bili vrednoti po 25 in 50 par, ki naj bi služili za frankiranje tiskovin v tuzemstvu in inozemstvu.

Prvotno bi bila torej stala vsa serija znamk 7.50 Din. Z nepotrebno dodatno znamko po 7.50 Din se je pa cena kom-

pletne serije podvojila. Filatelisti te poslednje znamke ne bodo preveč kupovali in zato bo zaloga, če ne bo prav omejena, najbrž brezplodno obležala. Ali ne bi bilo bolj pametno, če bi odločilni činitelji v ministruvstvu izdali več nižjih vrednot, saj so stroški za tiskanje znamk v primeri z njihovo ceno naravnost bagatelni, in stane povprečno vsaka pola (znamk) komaj do 20 par?

Naše ministruvstvo bi si moralo pridobiti človeka, ki bi imel vsaj nekaj pojma o filateliji. Dokler tega ne bo, ne bo imela država nobenih posebnih dobičkov od znamk, čeprav bi izdala vsako leto deset različnih priložnostnih serij.

In še nekaj — te spominske znamke bodo nedvomno spet izšle v knjigotisku, ki ga je večina držav že davno izključila za tiskanje znamk. Zato te znamke tehnično ne bodo na višku in ne bodo zanimale inozemskih filatelistov, ki dajo vsaki državi dosti zasluga. Naše poštno ministruvstvo naj si ogleda avstrijske znamke, ki so izšle za obletnico smrti dveh avstrijskih kancelarjev, prelata Seipla in Dollfusa, pa bo videlo, kaj je v resnici lepa in okusna znamka, ki se tudi dobro prodaja.

Ljubavna tragedija na Spodnji Hudinji

Graničar je ustrelil izvoljenko in sebe

Celje, 23. septembra

Davi se je razmesla po Celju žalostna novica, da je neki graničar na Spodnji Hudinji usmrtil svoje dekle in nato še sebe. O tragičnem dogodku smo izvedeli naslednje podrobnosti:

Okrog pol 7. zjutraj je 22-letna šivilja Pepca Zupančeva, ki stanuje pri svojem očetu tvarišnem delavcu in svoji materi na Spodnji Hudinji 72, vstala, pospravila svojo podstrešno sobico in odšla nato po stopnjicah v pritličje, v kuhinjo k materi. Čez nekaj minut se je vrnila v svojo podstrešno sobo. Med tem se je bil neopazno splazil v njeno sobo 26-letni Mirko Maksimović, kaplar 15. obmejnega pododseka v Celju, doma iz Toplice v moravski banovini, poročen in oče dveh otrok.

Ko je Zupančeva odprla vrata, je stopil Maksimović pre njjo, ji nastavljal avtomatsko Frommerjevo pištolo na levo stran prsi in sprožil. Zadeta v srce, je Zupančeva omahnila in strmoglavila po stopnjicah v pritličje, kjer je obležala nezavestna.

Maksimović si je po prvem strelu na nastavljal samokres na srce in drugič sprožil. Omahnil je na posteljo pri vratih in takoj izdihnil. Zupančevi in drugi stanovalci v hiši so takoj prihiteli dekletu na pomoč. Vsa prizadevanja, da spravijo Pepco k zavesti, pa so bila zaman. Pepca je v četrt uri podlegla.

Dopolodne je prispela sodna komisija na kraj tragedije, potem pa so obe trupli prepeljali v mrtvašnico na okoliškem pokopališču, kjer je bila izvršena obdukcijska.

Pepca Zupančeva je spoznala Mirko Maksimovića pred nekaj meseci. Maksimović se je smrtno zaljubil vanjo in ji začel dvoriti. Njenim staršem pa to seveda ni bilo po volji in ubogljivo dekle se je začelo Maksimovića ogibati. Še v nedeljo popoldne je bila Pepca s svojo sestro in starši na veselici v neki gostilni na Spodnji Hudinji. Tam se je znašel tudi Maksimović. Njegovo vedenje pa nikakor ni dalo slutiti, da je v obupu že sklenil usmrtili Pepco in sebe. Res je nekaj dni prej že izjavil svojememu znanцу, da bo smrt združila oba, če Pepca ne bo njegova. Toda na to pretirno nihče ni polagal važnosti. V nedeljo okrog 23.30 je spremil Zupančeve doma. Ko se je poslovil in bil oddaljen že kakih 15 m od hiše, je dvakrat ustrelil v zrak. Zjutraj je najbrž oprezoval okrog hiše, se v ugodnem trenutku splazil v Pepčino sobo in tam izvršil obupno dejanje.

PRI ZAPRTJU IN MOTNJAH V PREBAVI

vzeti zjutraj na prazen želodec čašo

Franz Josefove grenčice

Registrirano od ministrstva za soc. politiko in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

Igralci želijo vsaj črnega kruha...

Nekaj opomb in dobrohotnih nasvetov k nedeljskemu zborovanju naših gledaliških igralcev

Nedeljsko zborovanje naših gledaliških igralcev je bilo res živa slika krize, v katero je zabredlo naše najuglednejše gledališče. Iz vseh poročil se vidi, da so temu krize premajhne podpore in premajhno zanimanje občinstva za kulturno delo naših igralcev. Naši igralci poskušajo sami najti rešitev iz zagate, ki muči najbolj nje same in v debati je padlo več predlogov, kako naj se razmere uravnotežijo in kako naj se pridobe novi viri za izboljšanje gmotnega položaja našega gledališča in hkrati tudi našega igralca.

Vendar pa se je čulo mimogrede tudi nekaj predlogov, ki nikakor niso bili opravičeni in katerih uresničenje je naravnost nemogoče. Med drugimi je padel predlog, naj bo vsaj tretjina importiranih gramofonskih plošč jugoslovanskih. Lepo! Če bi bil predlagatelj stopil prej k kaksnemu trgovcu, ki prodaja gramofonske plošče, bi bil izvedel, da je pri nas od vseh prodanih plošč 75% in ne samo ena tretjina jugoslovanskih. Vprašanje je seveda, kakšne so te plošče. Reči moramo, da je med njimi velika množina takih, katerih se moramo naravnost sramovati, zlasti tiste famozne karmonikarske, ki so prišle

k nam iz Amerike, in paradije — drugega izraza skoraj ne moremo rabiti — naših narodnih pesmi istega izvora. Kdor posluša radio, jih je nedvomno že dostikrat slišal in si ustvaril o njih svojo sodbo. Tudi razne slovenske plošče nemških producentov niso dosti boljše. Pri nas bi moralo naposled že obveljati načelo, da bi smeli peti ali igrati za plošče samo tisti, ki imajo umetniško kvalifikacijo, ne pa vsakdo, komur pride na misel in komur se ponudi lepa prilžnost.

V Zagrebu imamo tudi jugoslovansko tvornico gramofonskih plošč. Nekateri izmed naših pevcev so pri njej že peli. Zadnje čase pa novih slovenskih plošč ni več. Zakaj ne? Tvornica trdi da so naši pevci predragi. To je prav verjetno. Povprečno moramo računati, da se pri nas proda v nekaj letih v najuglednejšem primeru 1000 kosov posamezne plošče. Produkcijski stroški znašajo pri tem številu okoli 13 do 15 Din za vsako ploščo. Plošče do mačega izdelka se pa prodajajo pri nas po 30 do 35 Din in pri tem moramo še upoštevati, da dobi prodajalec najmanj 30% provizije. Dobiček tvornice torej še

dolgo ni prevelik. Ker je naša produkcija gramofonskih plošč z visoko uvozno ceno za tuje plošče dobro zavarovana, bi se bila morala že davno močno razširiti, če bi imela pogoje za svoj razvoj v državi sami. Opažamo pa nasprotno, da še vsako leto bolj nasedajo in da izdeluje po večini samo kopije inozemskih plesnih šlagerjev, katerih negativne dobi iz tujih tovarn. Največ je morda temu kriv radio, ki od daja vsaj pri nas dosti prevelik odstotek reproducirane glasbe.

Da bi se torej olajšal gmotni položaj naših igralcev z udejstvovanjem v gramofonski industriji, se misli ne smemo.

Govorilo se je tudi, naj bi se zvočni filmi sinhronizirali v našem jeziku. Ideja je prav lepa, a že v temelju neizvedljiva. Če bi se sinhronizirali filmi v srbohrvatskem jeziku, potem naši igralci od tega ne bi imeli ničesar; da bi se sinhronizirali v slovenščini, je naivno misliti. Film. družbe prejemlje v vsej Sloveniji za vsak film povprečno 15 do 25.000 Din, pri navadnih filmih pa še dosti manj. Sinhroniziranje takega filma pa stane 50 do 90.000 Din.

In kaj bi za to ceno dobili? Spaške, ki jih naša publika niti gledati ne bi hotela. Nemčija in Italija sta uvedli obvezno sinhroniziranje tujih filmov zaradi tega, da bi ubili uvoz tujih filmov, ker imata domačo industrijo in sta videli, da izpodrivajo domače. Kakšni so ti sinhronizirani

— Že gotovo?

— Da, pri novi svetlobi je šlo hitro.

— Zares — rasvetljava je postala mnogo boljša.

— Temu so vzrok nove Tungsram žarnice z nitko v dvojni vijačnici.

— Kako to?

— Dado mnogo več svetlobe, pri tem pa ne porabijo več toka. Števec to dokazuje.

— Res?

— Res!

Sleparije Petra Bauka

Oškodoval je mnoge zasebnike in korporacije po Sloveniji

Ljubljana, 23. septembra.

O rafinirano zasnovanih sleparskih podvigih Petra Bauka iz Mostarja prihajajo vedno zanimivejše stvari na dan. Po Sloveniji je napravil nebroj sleparij za ogromne vsote. Končna vsota, za katero je Bauk opeharil razne korporacije, podjetja, občine in zasebnike, še ni točno dognana. Povsod je aktiviral naročila za monumentalno delo o blagopokojnem kralju, prodajal je tudi kraljeve slike in natiral prispevke za spomenik. Njegove sleparije segajo več let nazaj.

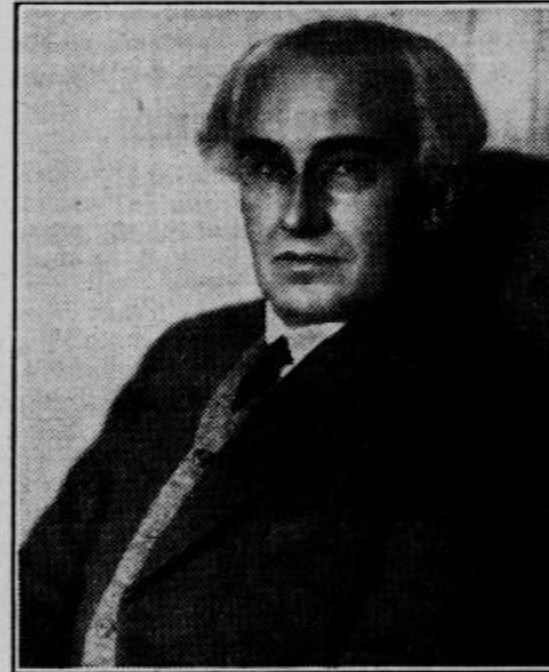
Peter Bauk, ki je nastopal kot kavalir in samozavesten visok državni uradnik ministruvstva notranjih del, je obredel vso Slovenijo, obiskal je vsa znana podjetja in prihajal tudi na občine, kjer je skušal celo s pritiskom in grožnjami izbiti od županov večja naročila. Čeprav so se župani branili takih naročil, opravičujejo se, da njih občina absolutno ne zmore tako velikega naro-

čila, ki gre v tisoče, ker tega ne dovoljuje proračun.

Ponekod je zatrejal, da prihaja kot visok državni uradnik v važni politični misiji. Izdajal in podpisoval se je na razna naročila tudi pod napačnimi imeni kot »Vladimir Marković« in »Nikolič«. Kakor hitro so bila javnosti znana prva njegova sleparstva, so že začele deževati in prihajati na razna oblastva ovadbe, kako je Bauk sleparil. Med drugimi ga išče tudi celjska policija, ki javlja, da je ogoljufal več strank in podjetij, kakor tudi razna društva za 182.000 Din. V Celju in okolici je imel Bauk sploh ugoden teren za svoje sleparije. Nekateri zatrjujejo, da se je Bauk vedno vozil okrog v luksuznem avtomobilu, kar je tako dober vtisk delalo na naročnike, da so res dobili veliko zaupanje v solidnost podjetja »Slovenski jug«, ki ga je predstavljal ponekod kot društvo za publicistiko in propagando za našo kraljevino.

Veronika Deseniška v kajkavskih verzih

Zgodovinsko tvarino o Veroniki Deseniški in Frideriku Celjskem, ki je našla v Otonu Zupančiču, Antonu Novačanu in Bratku Kreftu dramske oblike, je hrvaški humorist Zmigavec (Milan Dobrovolljac) uporabil za kajkavsko humoristično pesnitev, ki je pravkar izšla v Zagrebu. Njen naslov slove v celoti takole: »Veronika Deseniška. Jako žalostna historija vu veseli kajkavski verzusi o enoj velikoj, vernoj in nesrečnoj ljubavi pomešana z globoki razmišljajni o naši črti i politiki koja su kadra sakoga podučiti i zbativiti.«

Milan Dobrovolljac — Zmigavec

Zmigavec, znan zlasti kot sodelavec zagrebških »Kopriv«, je dal tej zgodbi iz naše skupne preteklosti originalno obliko. Nje jedro, t. j. ljubavno razmerje Friderika in Veronike ter maščevalno jezo Hermana Celjskega, je pisec obdal z lupino aktualnih pojavov in se ponekod dovtipno ponorčeval. iz političnih razmer najnovejšega časa. Zmigavec je bil v prejšnjem parlamentu narodni poslanec in v uvodu (»Vpeljavajne«) prikazuje križi in težave zastopnika ljudske volje. K svojim resnim in smešnim političnim vzkušnjam se po-

novno vrača v spevih o Veroniki. Njen oče Gaša je tu trden Jugosloven, kakor je sam avtor. Friderik Celjski prihaja Gaši v goste s likarjem Otom, v katerem spoznamo Otona Ivekovića, ki biva na nekdanjem Friderikovem gradu Velikem Taboru. Tako je stari zgodbi primešan dokaj novega popra iz domače politične in kulturne kuhinje.

Verzificirano zgodbo o Veroniki Deseniški zaključuje »Završetak i nauke«, v katerem pravi Zmigavec o sebi in svojem delu: »Znam, da moja kniga čedna — kinsterski ni puno vredna. — Prodika je ona jedna. — Brači veli z malo šale: — Najte vi se svadit dale! — Em i naš je narod dični — Dosta ovoj Veri slični. — Oko nas ih dost se mota — samo da nas malo zmota. — Da od našeg nas otrgne — I vu tudje ruke vrgne. — I da oni vrebah nose — Dok mi svi tu svadimo se...! Tako Zmigavčeva »jako žalostna historija« izveneva v politično moralo, ki je nemalo aktualna.

Zmigavčevi kajkos ki verzi teko gladko. Če ne gre drugače, si pomaga z latinškimi in nemškimi vpletljaji, ki pa imajo v kajkovskem besedilu trpno pravico. Citatelju ne bo težko uganiti, kam spušča Zmigavec sveže pušice svoje politične satire. Njegova zgodba je prežeta s kraljevo barvitostjo in čitatelja prijetno zabava. Literarno-estetski razčlenki pa se to delo izmika že po svojem značaju in namenu.

Naslovno stran s karikaturami je izdelal slavni ilustrator S. Mironović. Knjiga stane Din 20 — in se dobiva pri Milanu Dobrovollju-Zmigavcu, Dugoselo kraj Zagreba.

KINO SLOGA

Liublianski Dvor — Telef. 27-30

Samo še danes ob 16, 19^{1/2} in 21^{1/2}

POLJSKA KRI

Ani Ondra, Svetislav Petrovič,

Hans Moser.

Pride! HREPENENJE Pride!

se proda največ po raznih akviziterjih. Uprava našega gledališča, ki razpisuje vsako leto abonmaje, pa misli, da bodo ljudje sami od sebe hodili ponujat denar. Ljubiteljev čiste umetnosti je pri nas bo re malo. Verjetno pa je, da je precej ljudi, ki bi morda zahajali v gledališče, če bi kdo prišel njim in jim rekel naj to store. Zadnje leto je odpadlo veliko število abonentov, ki so prej zahajali v gledališče dolga desetletja. Ali bi morda škodovalo, če bi kdo stopil k njim, jih vprašal, zakaj so odpovedali abonma, jim razložil, v kakšnem položaju se nahaja naše gledališče in jih prosil, da bi upoštevali ta položaj ter se iznova abonirali. Nekoliko več trgovskega duha bi bilo tudi upravi našega gledališča v korist. Pisu teh vrstic je znano, da so se nekateri igralci sami ponudili, da bi to storili za majhno oškodnino, toda kakor se vidi, so naletele njihove besede na gluha ušesa. In vendar bi prav oni lahko tu storili marsikaj, saj menda ni človeka, ki bi imel več znanecv kakor gledališki igralec.

Pri nas se je nekoč pisalo o ustanovitvi posebnega društva prijateljev slovenskega gledališča. Ali je mar tam vse zaspalo! Kaj bo bi to društvo stopilo v nekoliko bolj živo zvezo z upravo našega gledališča, zlasti pri pridobivanju novih abonentov? Morda bi se dalo kaj več doseči s takim delom, kakor pa s samimi predlogi, ki navadno ostanejo — predlogi. B. R.

Domače vesti

* Seje gasilske zajednice dravske banovine. V soboto, 21. t. m. se je sestalo članstvo starištvina, osrednjega odbora in obrambno-napadalnega odbora k rednim sejam v Ljubljani, v katerih so se poleg tekočih zadev odobrila poročila uprave in gasilskega nadzornišva o izvršenih pregledih župnih in četnih uprav ter storili potrebni sklepi in ukrepi. V kulturno-prosvetni odeljki je vopoklican starešina GZ sreča Dravograd, g. Mravljak Josip, Ustanovitve GZ sreča Maribor-mesto je v načelu sprejeta. Odredil se je nadaljnji pregled nekaterih žup in čet, določila prva polovica novembra t. l. za vadijski tečaj župnim poslovalcem, za poklonitveni pohod na Oplenec je izbran čas letošnje zgodnje jeseni v okviru zajednice ob zadostnem številu udeležencev vsaj za en poseben vlak 400 udeležencev. Končno je izrekel osrednji odbor razstavnemu odseku toplo zahvalo in priznanje za velik trud pri skrbno pripravljeni in okusno aranžirani gasilski razstavi na tukajšnjem jesenskem velesejmu, ki je dosegla vseskozi priznanje in trajne upehe.

* Upravičena pritožba. Pod tem naslovom je prinesel »Slovenski Narod« z dne 17. t. m. pritožbo zaradi nepravilnosti pisma in dopisnic z znakami Rdečega križa po 0.50 v letošnjem Tednu Rdečega križa. V pritožbi se navaja, da zahteva ljubljanska pošta od prejemnikov ne le Din 0.50, temveč tudi globo v enakem znesku, toda skupaj 1 Din, ako poštna pošiljka ni opremljena z znakom Rdečega križa po Din 0.50. Kakor smo se informirali pri ljubljanski pošti upravi, je trditve, da se pobira 1 Din pogrešna, ker se faktično pobira le takša po Din 0.50 od pošiljke, kakor je bilo to v vseh listih že opetovano objavljeno. Pripominjamo, da sta tako Glavni odbor, kakor tudi poštna uprava storila vse, da se obistvino tudi pred letošnjim Tednom Rdečega križa obvesti o takšni, ki jih mora plačevati v Tednu Rdečega križa. Tako je glavni odbor razposlal potom banovinskih odborov vsem svojim edinicam, pa tudi onim občinam, v katerih naše edince še ne obstojajo. Velike obvestilne plakate (samo v dravski banovini 3090 plakatov), nadalje direktorji državnih železnic in je poskrbel za opetovano objavo v časopisih. Ravno tako je poštna uprava priobčila v časopisih primerno obvestilo, ter je razen tega nalepila na poštne nabiralnikih precej velike obvestilne plakate. Ako se tedaj obistvino ne poslužuje takšnih znakov po Din 0.50 v korist Rdečega križa, je to od strani nekaterih odposiljateljev le velika malomarnost, ter ne more društvo Rdečega križa v tem pogledu prevzeti nobene odgovornosti. Dravski banovinski odbor društva Rdečega križa kraljevine Jugoslavije, Ljubljana.

Pride CAROBNI BAR

* Novi grobovi. V Veliki Stari vasi je umrla gospa Helena Drobničeva, vdova po lesnem trgovcu in posvetniku. Pogreb bo danes ob 9. uri. — V ljubljanski bolnišnici je umrl g. Majnrad-Kozinc, dr. mojster celjskega vojnega okrožja. Pogreb bo danes ob pol 15. — V Kranju je umrl g. Jožko Premereš, bivši restavrativ v Tolminu. Pokopaj ga bodo danes ob 15. Pokojnim blag spomin, žalujočim naše sožalje!

* Obrt in pujska razstava. Velika gospodarska razstava v Ptujtu bo pokazala tudi krepak razmah naših marljivih obrtnikov. Razstavljeni bodo predmeti vseh obrtnih panog ter dokazali, da naši mojstri po solidni izdelavi posameznih predmetov tekmujejo z vsakim drugim večjim krajem in mestom. Kar pa se tiče cene, in konkurence. O vsem tem se bo prepričal lahko vsak obiskovalec, ki posesti v razstavnih dneih od 28. t. m. do 6. oktobra kmetijsko-obrtno razstavo Haloz, Slovenskih gor in Pujskega polja v Ptujtu.

* Abiturnitski tečaj Zbornice TOI na dr. trgovski akademiji v Ljubljani. Vpisovanje na abiturientni tečaj se vrši vsak dan do večerj 30. t. m. od 8. do 12. ure v ravnotelevi pisarni trgovske akademije. Istotam se dobi vse potrebne pisemne ali ustne informacije in prospekt. Predavanja prične dne 1. oktobra ob 8. jutraj.

* Držen beg z drvečega vlaka. Ljubljanska policija je prejela obvestilo o orožniški postaji v Ljutomeru o drznem begu 30. letnega poljskega državljana Georgija Barčevskega. Georgij se je peljal v spremstvu orožnikov, med postajama Ljutomer Žerovnica je pa tvegaj ekok z drvečega vlaka in srečno ušel. Barčevski je 175 cm visok, srednje, močne postave, črne las in črni oči, podolgovatega obraza.

Na desnem licu ima za dinar veliko brazgotino. Na sebi ima črno razcapano obleko, bil je bos in brez vsakih listin. Mož govori poljsko, rusko, nemško, deloma srbohrvatsko in madžarsko in je precej nevaren tip.

* Vlomilec na Bizelskem. Poročajo nam: V noči od petka na soboto so Bizelsko obiskali mračni gostje. Nameravali so vlomiti v trgovino Andreja Kosa in nato v kakih 200 m oddaljeno trgovino G. Šulerja. Pri započetem delu pa so bili prebrani. Pri Kosu so zvili roletno izlozbo, pri Šulerju pa so poskusili pri vratih trgovine in so takisto odpahili le roletno. Nato so nadaljevali pot proti jugu. V Spodnji Sušici so obiskali poslastika Bernarda Balona. Tu so imeli več sreče. Na oknu visokega pritličja so zvrili rešetke in se vthotapili v sobo. Gospodar je spal v sosednji sobi, vendar vlomilec ni čul. Vrata njegove sobe so zakarikadrali z mizo in stoli. Odšli so iz sobe vse, kar se je dalo, več moških in ženskih oblek, posteljino, zlato ur in veržice in srebrno ur. G. Balon trpi nad 10.000 Din škodo. Privoščilo so si tudi okoli 20 litrov žganja.

* Huda ovira modernega turizma. Pod zaglavljem »Medu namat piše beogradska politika« o turističnem pomenu durmitorskega masiva. Planinsko društvo je uredilo poti in postavilo tudi table, ki označujejo smer. Dva meseca so se pridno bavili z markacijami. Oblasť je razglasila, da so te markacije velikega pomena in da jih je treba čuvati. Lepo je bilo videti, ko je bilo vse gotovo. Ko pa pridem čez kakih 10 dni, so table vse razbile in tudi markacije so odstranjene z dreves in kamnov. Nobenih kazipotov ni več in tako človek blodi sem in tja ure in ure. Pri tem naletali na nekega kmeta. S sekiro je obsekaval skorjo drevesa, na katerem je bila markacija. Kaj vendar delaš nesrečnik! Gozd kvariš in pot. Zakaj so se vendar planinci toliko mučili? — Ali človek, ne bodi nor. Kaj je treba vedeti, kam vodi pot, bolje če mene vamezjo, da jih vodim po planini. Brez truda ti zaslužil lepe denarje. Če pa postavijo table, nihče nas ne išče in nihče nam ne plača.

* Umor predsednika ručgovske občine. Iz zasede je bil ustreljen na čakovski cesti, ki vodi v Peč, predsednik ručgovske občine Bek Žuja, eden od najuglednejših arnavtskih prvakov v Metohiji. Zarotniki so gotovo vedeli, da je predsednik Žuja namenjen v Peč in zasedli so cesto že pred njegovim prihodom. Bek Žuja je bil potomec stare arnavtske rodbine v Ručgovem, ki je vedno živela v najlepši slogi s srbskim prebivalstvom. Že Bekov oče je bil velik začetnik srbskega življa pred tolpami, ki so vdrale iz Albanije ter pustile po srbskih naselbinah, Žujovi so bili tudi zaslužni začetniki starodavnih srbskih svetlišč in zgodovinskih spomenikov v Metohiji. Stari Žuja je bil od neznanih sovražnikov zavrato umorjen pred šestimi leti baš na istem mestu, kjer je sedaj izkrmavel njegov sin. Oblasti domnevajo, da so bili močile najeti od sorodnikov nekega hajduka, ki je bil razkrinkan po zaslugi umorjenega župana. Ker je verjetno, da se bodo morile skušali umakniti preko albanske meje, so orožniki mejo skrbno zastražili.

* Eno srce — ena radenska! * Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škrobilno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

* Cvetje v jeseni. Tudi po koledarju smo že prešli v jesen, toda se nam sl. jejo lepi, nenavadno solnični dnevi. Narava je še vedno sveža, nič se ji ne mudi k počitku. Marsikdo je počel novo brstje in cvetje. S Cerkvenega gradu nam je vodja policije konjenice g. Pavlov. čie prinesel krasno cvetje španskega bezga, ki se je tam bohotno razcvetel. So dijo, da je k tolikemu razcvetu pripomogla tudi vročina ob požaru, ko je 19. avgusta gorel ondolni hlev.

* Podprimo narodno gledališče! Uprava Narodnega gledališča vabi vse, ki jim je slovensko gledališče in njegov obojet pri srcu, da stopijo v krog stalnih posetnikov, abonentov. Cene abonmanu so v razmerju z dnevnimi cenami za okroglo 40% znižane, tako dobi abonent za ceno od 20 do 75 Din mesečno stalni sedež v openi in drami za 38 predstev v sezoni. Prijave se sprejemajo v pisarni gledališke blagajne v dramskem gledališču dnevno od 10. do 13. in od 15. do 17. ure. Na željo plača abonent prvi obrok lahko tudi v mesecu oktobru, nadaljnje obroke pa v nadaljnjih devetih mesecih.

* Angliško društvo v Ljubljani bo pričelo z oktobrom redno delovati. Priredili se bodo tečaj, društveni sestanki, čitalnične ure itd. Vse podrobne informacije se dajejo vsako sredo in soboto

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124
Samo še danes ob 4., 7¼ in 9¼ uri rusko — sovjetski vefilm
GOSPODA GOLOVLJEVI
V. R. GARDIN
Film svetovnega slovesa

od 6. do 7. v društvenem lokalu Wolfova 1/4. Oni, ki se nameravajo udeležiti tečajev, naj se čimprej prijavijo.

u— Francoske tečaje spet odpre za odraščale s 1. oktobrom Francoski institut. Pok u bo na moškem učiteljsku na Resljevi cesti. Ukovina znaša mesečno 20.— Din. Vpis od 25. t. m. naprej. Nadaljnji podatki so razvidni iz razglašane na uradni deski v veži učiteljske.

u— Gospodinja šola Nabavljajne zadruge uslužbenecv drž. železnice. Vpisovane gojenk v štirimesečni dnevni gospodinjko-kuharski tečaj traja samo še ta teden dnevno ob 10. v pisarni železničarske menze v Pražakovi ulici. Redni pouk se bo pričel 1. oktobra. Ukovina je zelo nizka in je pouk vsem omogočen. Podrobne informacije se dobe pri vpisu.

ADVOKATSKO PISARNO JE OTVORIL

dr. Josip Voršič,
ADVOKAT V LJUBLJANI
MIKLOŠIČEVA C. št. 8-L

u— Nesreče. Včeraj dopoldne so bili reševalci pozvani v Domžale, kjer se je bil ponesrečil občinski ubožec Anton Martinčič. Padel je po stopnicah in si polomil več reber. Prvo pomoč mu je nudil zdravnik dr. Hočevar, nato so ga reševalci prepeljali v splošno bolnico. — Dopoldne je moral reševalni avto po Marijo Novakovo na Zaloško cesto 54, ki je padla in si zlomila nogo. — Tretja žrtev nesreče je bil 17-letni Nikola Fančič iz Godiča, obč. na Kamniški Bistrici. Tresel je orehe, pa se mu je odkrnila trha veja in je padel z drevesa. Dobil je resne notranje poškodbe. — Delavka Josipina Kobijeva, stanujoča na Paki, se je včeraj s koleškom zaletela in si zlomila desno nogo. Tudi ona je morala v bolnišnico.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V ŠISKI

TELEFON 33-87

V torek, sredo in četrtek ob 7. in 9.

predvajamo film, ki ironično, na zelo duhovit način, prikazuje, kako je izgledal (ali kako bi izgledal) svet pod žensko vlado:

AMAZONKE

Blisa Landi v glavni vlogi.

Dopolnilo običajno!

PREMIERA! Prvič v Ljubljani!

u— Nevarni vlomilci pod ključem. Ponedeljsko »Jutro« je že poročalo, da je prišla policija na sled podjetni vlomilski tolpi, ki je kradla in vlamijala po Ljubljani, njeni člani so pa zlasti radi stikali po tujih stanovanjih. Tako so v soboto tudi openili stanovanje žene trgovskega poslovođa Franciške Meserkove na Starem trgu št. 2 in ji odnesli za 8000 Din zlatnine. Prav to jim je bilo v pogubo. Zvečer je stražnik v neki gostilni ustavil mladega Bosanca, ki je prodajal zlatnino. Bila je verižica, last Meserkove. Na policiji je zašel Bosanec v škripec in je izdal še celo vrsto svojih poklicnih vlomilskih tovarišev. Policija ni oklevala: še v teku sobote in nedelje je polovila vse članje vlomilske družbe in zdaj sedi osem mladih fantov, ki jim je pošteno delo smrdelo, za zamreženimi okni. Policija bo prišla z imeni na dan, takoj, ko bo preiskava končana.

u— Tatvine. Minili teden so bili tatovi v našem mestu izredno podjetni in je bila policija prijavljena cela vrsta tatvin. Na Starem trgu so odnesli trgovcu Josipu Petkosiču iz trgovine tri bale modnega blaga za moške obleke v vrednosti 3640 Din, na Novem trgu so pa zdravnika dr. Josipu Musterju odnesli lep zelen trenč kot s pasom v vrednosti 800 Din.

u— »Tabore«. V sredo, 25. t. m. je za pevski zbor strogo obvezna vaja. Spritko bližnjega nastopa je izostajanje od pevskih vaj neopravičljiva malomarnost. Zato vsi točno in redno.

u— Otvoritev plesnih vaj Jugoslovenskega naprednega akademika društva »Jadrane« bo v četrtek 3. oktobra ob 8.

čas, tragične za velik narod! Nobena knjiga ne more dati tako močnega vtiska, kakor ga dajejo ti napol prerasi, a še vedno vidni ostanki dveh sovražnih utrd. Na torišču velikega rimskega taborišča pri Celju je prof. Egger zanimivo predaval o dobi velike markomanske vojne, a veličastni amfiteater slovenskih planin, preko katerih so vodile rimske ceste, nam je bil več vreden in bolj nazoren kakor kak zemljovid. Lepo sliko starega življenja in bojev smo dobili tudi v Velikih Malencih pri Brezicah, kjer nam je g. prof. dr. Saria tolmachi ruševine velike utrdbe, ki jih je pred nekaj leti odkril. Vidi se, da romanjsko prebivalstvo tudi ob te trdnjave ni imelo prave koristi. Na ta način so si v teku nekaj dni arheologi ogledali mnogo različnih objektov.

Ta posest nima slučajnega značaja. Potrebno je poudariti, da se sedaj arheologija dosti bolj kakor za klasično dobo procvita grške in rimske kulture zanima za druge narode in za razne »barbarske« kulture. Lahko se reče, da se je ves cilj arheološke delavnosti v zadnjih 40 letih močno izpremenil. Ko je v 19. stoletju arheologija skoraj popolnoma služila kot pomožna znanost zgodovini umetnosti, služi sedaj ona zgodovini v širšem pogledu. Za nekatere dolo je arheologija sploh edini vir našega znanja. V tako temne periode zgodovine spada tudi zgodovina ilirskih plemen, kakor n. pr. Japodov, in zgodovina onih krajev v petem in šestem veku naše dobe — v času preseljevanja narodov. To je ono, s čimer so se bavili arheologi na tem sestanku.

Potovanje je imelo velik uspeh in je k temu pripomogla poleg dobre organizacije

v veliki dvorani Kazine. Igral bo priznani in priljubljeni Ronny-Jazz.

u— Plesni mojster Jenko se je vrnil iz inozemskega študijskega potovanja in otvoril svoj plesni zavod v »Kazini« 7. oktobra. Informacije od 1. okt. dalje.

u— Avtobusni izlet na Jezersko, 25. t. m. ob 13. uri, Din 60.— v Logarsko dolino 29. t. m. Din 95.— v Opatijo, 29. t. m. Din 165.— Prijave sprejema Putnik, Ljubljana za nebotičnikom.

Iz Maribora

a— Otvoritvena predstava letošnje gledališke sezone bo Debečeva dramatizacija romana Dostojevskaja »Bratje Karamazovi«. Delo je nastudiral glavni režiser Jože Kovič, obenem inscenator dela na novem krožnem odru, Sodelujejo Kraljeva, Starčeva, P. Kovič, Furjan, Nakrst, Blaž, Gorinčič, J. Kovič, Kosič, Rasberger, Kosuta, Verdonik in Stander.

a— 25letnica poroke obhaja te dni s svoj ljubeznivo soprogo ugledni tukajšnji tiskar in trgovec Hinko Sax, znan kot poštvovalni nacionalni delavec. Prisrčno čestitamo!

a— Na tezenskem Tyrševem telovadišču je nedeljski nastop mariborskega Sokolskega krasno uspel, posebno so se izkazale članice, ki so nastopile pod vodstvom matične občine s. Makučeve. Postavile so se tudi vse ostale skupine. Prvenstvena zasluga za lep uspeh v tehničnem oziru gre br. okrožnemu načelniku Ledniku. Prisrčno pozdravne besede je ob tej priliki izrekel starosta tezenskega sokolskega društva tr. Tušak. V sokolskem kroju se je med drugim udeležil sokolskega slavlja general Božo Putnikovič.

a— V Ljudski univerzi bo drevi ob 20. predaval g. inž. Goljevšek o ulogi hidro-tehničnega instituta v sodobni vodogradnji. Predavanje, ki ga prireja Društvo jugoslovenskih akademikov, bodo spremljale skioptične slike in filmi.

a— Prirejanje koncertov. Da ustreže že ponovno izraženim željam občinstva in koncertantom, bo Glasbena matica mariborska urejevala odsej prireditve koncertov v Mariboru po svoji koncertni pisarni, ki ima za to oblastveno dovoljenje. Opozorjamo vsa mariborska društva in druge zainteresirane, ki žele prirediti v letošnji sezoni koncerte v Mariboru, naj se obrnejo edino na koncertno pisarno Glasbene Maticе, ki jim bo zagotovila termine. Dnevi za nastope se bodo rezervirali smoteno in prvenstveno domačim glasbenim društvom in t. onim, ki se bodo pravočasno prijavili koncertni poslovnici Glasbene Maticе Maribor.

a— Aleksandrovo cesto je kalic hodnik od Sodne ulice do Cvetlične ulice, in sicer na južni strani. Včeraj so pričeli z ureditvijo hodnika, ki bo okoli dal prijetno sliko.

a— Pri mostu na Mariborski otok so pričeli včeraj graditi drugi opornik.

Beli zobje

naredé vsak obraz privlačen in lep. Da dobimo lepe, bele zobe, jih snadžimo jutraj in zvečer s prijetno osvežujočo in okusno zobno pasto Chlorodont. Ze po kratki uporabi dobé zobje čudovito lep lesk slonove kosti. Tubo Din. 8.— Jugoslovanski proizvod.

a— Mariborski žepi olajšani za lepe penne. Splitska »Samopomoč« je šla takom živjati. Tudi v Mariboru je imela svoje agente, ki so zavarovali lepo število Mariborčanov za nekaj 100.000 dinarjev. Samo v enem primeru je neki mariborski trgovec utrpel 7.000 dinarjev škode.

a— Goske preganjajo tatove. Vlogo zgodovinskih kapitalističnih gosic so prevzele goske posestnika Gornika na Zrzkovski cesti 24. Hrupno gaganje je prebudilo včeraj zarana domače in sosede. Ta apel pa je bil usoden za dva nepridiprava, ki sta udarila v Gornikovo domaćijo. Ob gosjem gaganju sta se preplašila in urnih krač z žrtvijo hlač na konicah plotu odcvrla v temno jutro.

a— Strah in trepet haloških viničarjev je tvorila skupina mlajših ljudi, ki so se morali včeraj zagovarjati pred malim kazenskim senatom okrožnega sodišča. Pri razpravi pa je vzel vso krivdo na sebe 29let-

Zvočni kino Ideal

Na splošno zahtevo predvajamo danes

mala SHIRLEY TEMPLE v filmu

Sanghaj - Newyork - Paris

Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din.

Iz Celja

a— Franc Rebeuschev t. V nedeljo se je peljal znani hotelir, mesarski mojster in posestnik g. Franjo Rebeuschev v Ljubljano, kjer je obiskal svojega mlajšega sina, ki obiskuje tam trgovsko šolo. Ko je bil popoldne v družbi s sinom, mu je nenadno postalo slabo. Zgrudil se je nezvesten. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico, kjer pa je kmalu podlegel za kapjo. Bolehal je že dalj časa. Pokojnik bi prihodnjo nedeljo dopolnil 48 let. Bil je izrazita osebnost v celjskem gospodarskem življenju. Od 1924 je bil član mestnega sveta in referent za mestno klavnico. Izmed njegovih zaslug je treba omeniti modernizacijo in povečanje mestne klavnice, ki je bila predvsem njegovo delo. Pokojnik je bil tudi član ravnateljstva Mestne hranilnice in uprave ga odbora mestnega avtobusnega podjetja, predsednik združenja mesarjev in klobasničarjev ter svoj čas predsednik združenja gostilničarjev in kavarnarjev v Celju. Doma in tudi v vseh organizacijah, katerim je pripadal, je bil neumorno delaven. Bil je kremenit značaj, izvrsten družabnik, človek visoke inteligence in izredno blagega srca, poštenjak od nos do glave, velik dobrotnik revežev in drugih pomoči potrebnih. V časih političnih bojev ga je odlikovala velika stvarnost in objektivnost, ki mu je pridobila simpatije v vseh slojih. Vedno mladosten in čil je spadal med najbolj tipične in najuglednejše celjske gospodarske predstavnike. Z vsjo ljubeznijo, znanjem in bogatimi izkušnjami je delal neselbično za napredek dragoga Celja. Pokojnika bodo prepeljali v Celje, pogreb bo danes ob 16.30 iz mrtvašnice na mestnem pokopališču. Celje mu bo ohranilo časten spomin. Kruto prizadeti rodbini tudi naše iskreno sožalje!

a— Miro Černigoj na zadnji poti. V nedeljo ob 16. je nastopil akademik Miro Černigoj svojo poslednjo pot. Pred mrtvašnico na mestnem pokopališču se je zbrala velika množica občinstva, med njo predstavniki javnega življenja, Sokoli in Sokolice v krojih in civilu, praproti župe, društva in naraščaja ter žalskega Sokola, članstvo Soče, dijaške družine in starskejske organizacije »Sloge«, društva jugoslovenskih akademikov in visokošolci iz drugih krajev. Po blagoslovitvi trupla so ponesli prijatelji krsto da groba. Po obredu so se z globoko občutimi besedami poslovlili: dr. Milko Hrašo, vec v imenu Sokola, akademik Julij Savelli v imenu sošolcev, akademik Savo Zuzič v imenu starskejske organizacije »Sloge« in JNAD Jadrana, gimnazist Izidor Cergol v imenu dijaške družine »Sloge«, akademik Goršič v imenu kluba primorskih akademikov v Ljubljani in Alojzij Luznik v imenu celjske Soče. Akademiki so zapeli ganljivo nagrobnico, Sokolski praproti so se poklonili nad grobom v zadnje slovo. Komemoracija za pokojnikom bo jutri ob 20. v prostorih »Soče« v Narodnem domu.

a— Vodstvo Celjske cinkarne je v četrtek pozvalo stavkajoče delavce, naj do sobote v pisarni dvignejo svoje delav. ske knjižice, sicer bo smatralo, da so izstopili iz službe. Delavci, ki so še vedno zbrani v tovarni, pa se niso odzvali po zivu.

a— V polnem cvetju je hruska na vrtu g. Jezernika na bivšem Diehlvem posestvu v Komenskoga ulici.

a— Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 vefilm »Dolarski princ« in zvočni tednik.

Redka ptica

Lovski čuvaj Grantaša je v revirju magistra Tučka v Buncanih ustrelil snežno belo čaplo, ki je imela na nogi obroč Vogelwarte Rossitten Germania B 59701. Letela je sama. Podaril je redko ptico meščanskim šolci, ki jo je poslala preparatorju Herfortu v Ljubljani, da jo nagati. Tam si jo interese tudi lahko ogledajo. To je že drugi primer, da je bila v našem srezu ustreljena čapla, obročkana v Rossittenu. Prva je bila običajne barve.

Dohodi na Planino niso preutrdljivi in tudi ne predolgi. Iz Zagorja se povzpne v 2 in pol urah, iz Trbovelj v poldrugi uri, nekoliko daljša je pot v toplice Medija-lzlake, prav lepa tura je mimo sv. Lenarta čez Čemšenik proti Trojanam.

V nedeljo je bil novi planinski dom predan svojem namenu. Že v soboto so gostje napolnili hotel, v omedljo pa so že na vse zgodaj romale trume turistov, med katerimi so prevladovali Trboveljčani in Savinjsčani, na Planino. Doline so pokrivale še goste megle, ko je bil na vrhu že prekrasen solnčni dan, ki je nemalo dvignil razpoloženje množic. Slavnosti je prisostvovalo blizu 2000 ljudi. Kdor je videl to množico, je bil v skrbeh, kako bo s prehrano, toda hotelska kuhinja je bila dobro založena in je zadostila potrebi in povpraševanju. Cerkveno opravilo je opravil duhovni svetnik g. Jakob Gašparič, ki je po maši blagoslovil hotel. Izpred hotelne je nato zadelo v dolino »Na planine...«, ki jo je lepo zasel Trboveljski »Zvon«. Da so gostje niso dolgočasili, je poskrbela najboljša trboveljska delavska godba pod vodstvom g. Hudarina, da je zarslebo po petah in se je starina in mladina prav pri-dnem ves dan udeleževala na improvizirane plesišču. Bil je nepozaben in vsakdo, ki je bil navzoč, se bo prav rad povrnil na ta prelepi kotiček našega Zasavja. Stavba sama daje najlepše izpričevalo. Produktivni zadrugi tarsarskih mojstrov v Ljubljani, po njenih osnutkih je hotel zgradil trboveljski staveben Božič. 300.000 Din gotovo ni preveč stroškov in ta denar gotovo ni bil za- trošen v ločen. Novi hotel bo že to zimo zlasti dobrodošel izletnikom in smučarjem.

Po ilirskih in rimskih trdnjavah

Sarajevski znanstveniki o uspehih arheološkega potovanja po Sloveniji — Zahvala slovenski gostoljubnosti

V sarajevskem »Jugoslovenskem listu« je kustos sarajevskega muzeja g. Dimitrije Sergejevič obširno opisal pomen zadnjega študijskega potovanja inozemskih in domačih arheologov. V svojem članku je med drugim navedel tudi tole:

Sestanek je imel namen, da se tuji in naši znanstveniki seznajajo s čimvečjim šte. vilom arheoloških objektov, ki tvorijo celoto, in s področjem, kjer sta kultura in zgodovina naroda nerazdružljivo spojeni z geografskimi razmerami. Za posameznika je tako potovanje sploh nemogoče. Potovanje, ki je trajalo 11 dni, je bilo opravljeno z avtobusi. Potovanje v skupinah je potrebno tudi zaradi tega, ker daje možnost, da se na licu mesta pretehtajo razna verovanja in nejasna vprašanja in da se vsi udeleženci potovanja pri tem okoristijo z znanjem in mnenjem posameznih članov ekspedicije. V prvi vrsti so na tem potovanju udeleženci pregledali ostanke naselbin in trdnjav ter ostale starine na področju močnega ilirskega plemena Japodov, ki so živeli v južnem delu Slovenije, prav tako tudi v Liki in v Krajini. Drugi cilj so bile rimske etarine, v prvi vrsti pomembne rimske trdnjave. Namen je bil v polni meri dosežen, kakaj poleg dobrih zbirk in razstav japonskih starin je bilo povsod tudi dovolj še neproučene gradiva.

Največje zanimanje je bilo posvečeno predzgodovinskim in rimskim objektom.

Dolgi obrambni zidovi so zapirali doline ter kakor neka vrsta kitajskega zidu varovali Rim pred navalem barbarov. Taki zidovi, od katerih je eden blizu Logatca dolg okrog 10 km, so porušeni, ponekod tudi popolnoma uničeni in preobraženi v grmovje. Postavljajo pa vendarle mnogo vprašanj, predvsem: kdaj so bili zgrajeni? Ali v drugem stoletju po Kristu, ko so na srednjem Dunaju Markomani preplavili v naglem valu rimsko obrambno črto ter prodrli celo do severne Italije? Ali so morala ti zidovi iz dobe preseljevanja narodov, kakor je mislila večina eka. kurzistov, ko je bila rimska država v agoniji, a so Rimljani še vedno mislili, da bodo utrdbe nadomestile pomanjkanje vztrajnosti in junaštva? Na vsa ta in podobna vprašanja ni točnega odgovora, ker v mnogih krajih sploh še ni bilo sistematičnega raziskovanja. Nad Čerkniškim jezerom smo si na hribčku ogledali veliko predzgodovinsko gradbo in nad njenim vvhodom, ki ga je letos odkopal g. dr. Ložar, je g. dr. Bersu tolmachi udeležencem način graditve takih utrdb. Pri Ložu pa so na hribčku ostanki ilirske trdnjave, njej nasproti se iz doline vidijo nasipi rimskega taborišča. Ko so Rimljani pred rojstvom Krista pod vodstvom cesarja Oktaviana ali Tiberija osvajali ilirsko zemljo, se je odred rimske vojske utaboril pred samo ilirsko trdnjavo, kakor nam pričajo ti ostanki. Kakšni spomini na one

Gospodarstvo

Zaposlenost v posameznih gospodarskih panogah

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je sedaj izdelal tudi podrobno statistiko o gibanju povprečnega števila zavarovanega članstva v posameznih panogah v mesecu avgustu. Kakor smo že poročali se je število članstva pri OUZD v Ljubljani od julija na avgust povečalo za 584 na 82.796. Največji prirastek je v avgustu zabeležili pri gradnjah nad zemljo namreč 509 zavarovancev, nadalje v tekstilni industriji 230 zavarovancev, v gostinskih obratih 150 zavarovancev in v gozdno žagarski industriji 105 zavarovancev. Nazadovanje pa je bilo zabeleženo predvsem v oblačilni stroki za 223 zavarovancev in v industriji gradbenega materiala za 197 zavarovancev.

V primeri z lanskim avgustom smo imeli letos za 263 zavarovancev manj, in sicer predvsem zaradi slabše gradbene delavnosti. Pri gradnjah železnice in vodnih zgradb je letos v avgustu za 731 delavcev ali 25% manj zaposlenih nego lani, pri gradnjah nad zemljo pa za 313 ali 6% manj (navzlic prirastku v avgustu). Nazadovanje beležimo tudi pri gozdno-žagarski industriji za 229, pri industriji za pridelovanje lesa za 216 in v grafični stroki za 164 delavcev. V tekstilni industriji se je situacija zopet zboljšala in smo imeli v avgustu le še za 88 zavarovancev manj nego lani, dočim je v juniju znašal primanjkljaj naproti lanskemu juniju še 678 zavarovancev. Večjo zaposlenost nasproti lanskemu letu beležijo občinski obrati, in sicer za 387 zavarovancev ali za 24%, nadalje industrija gradbenega materiala za 272, živilska industrija za 169 in oblačilna stroka za 116.

Znaten dvig žitnih cen

Ko je meseca julija naša vlada postavila minimalne žitne cene, je bila splošna bojazan, da teh cen ne bo mogoče držati, če bo ponudba velika in če ne bo denarnih sredstev in možnosti za intervencije na trgu. Že v avgustu se je pričela na našem trgu pod uplivom zunanjih cen čvrstjša tendenca, zadnje dni pa so se cene kar v skoku dvignile. Dočim je bila sredi julija določena minimalna cena 118 Din za meterski stot baške pšenice, je večeraj pšenica na novosadski borzi notirala že 146 do 150 Din. Tudi koruza, ki je v juliju notirala 73 — 78 Din se je precej podražila in stane danes 94 — 98 Din in tudi 100 Din za meterski stot. Seveda se je vzporedno s podražitvijo pšenice dvignila tudi cena moka, kar je imelo v nekaterih krajih za posledico podražitev kruha.

Čvrsta tendenca na našem žitnem trgu ni osamljen pojav, tudi na inozemskih, zlasti na prekomorskih tržiščih so se žitne cene zadnje mesece precej dvignile. Predvsem zaradi slabe pšenične letine v velikih prekomorskih državah se je cena pšenice tako v Zedinjenih državah kakor tudi v Kanadi v zadnjih tednih prav občutno dvignila in je na borzi v Chicagu dosegla že mejo enega dolarja za bušelji, dočim je še pred dvema mesecema notirala okrog 85 centov. Večraj je sicer nastopila majhna reakcija, ki pa zaenkrat na evropska tržišča ni vplivala.

Gospodarske vesti

— Načrt uredbe o klirinških nakaznicah. Da bi se našim izvoznikom olajšalo najemanje kreditov oziroma avansov na osnovi klirinških droboimetij v državah, ker imajo znatnejše klirinške salde in je treba na izplačilo čakati več mesecev, je Narodna banka še v preteklem mesecu sklenila predlagati uvedbo klirinških nakaznic. Take nakaznice bi Narodna banka dajala izvoznikom namesto dosedanjih avizov o klirinškem vplačilu inozemskega dolžnika. Te avize ne morejo tvoriti nikake podlage za kredit, s prenosom avize terjatev ni prenosljiva. Le Narodna banka, ki vodi klirinške obračune, lahko daje avanse na klirinške terjatve. Kakor poročajo iz Beograda je v ministrstvu pravde izdelan že načrt uredbe o teh klirinških nakaznicah, po katerem bo klirinška nakaznica predstavljala kreditni instrument posebne vrste, ki se razlikuje od čeka in menice, čeprav spominja deloma na menico. Pričakuje se, da bo ta uredba v kratkem izdana in da bo Narodna banka že v oktobru lahko izdajala te klirinške nakaznice. Na podlagi take nakaznice bo potem lahko izvoznik dobil posojilo katerikoli denarnem zavodu.

— Tečajni rizek v klirgu z Italijo. Fluktuacije italijanske lire na mednarodnem devnem trgu so v zadnjem času izvale nekak zastoje v klirinškem prometu z Italijo, predvsem pri vplačilih naših uvoznikov italijanskega blaga, ki zadržujejo plačila v pričakovanju morebitnega ugodnejšega obračunskega tečaja. To je povzročilo, da so vplačila pri nas razmeroma slabša nego lani v tem času in da v zvezi s tem zadnje tedne naglo narašča neizravnani saldo, kar gre v škodo našim izvoznikom, ki morajo sedaj že več nego dva meseca čakati na izplačilo. Gornje dejstvo predstavlja oviro za naš izvoz v Italijo, ker morajo naši izvozniki računati z večjo zakasnitvijo izplačila v klirgu in se vrhu tega boje morebitne tečajne izgube v trenutku ko bodo dobili plačilo. Narodna banka je že opozorila vse uvoznike italijanskega blaga, da je dovoljeno plačevanje uvoženega blaga iz Italije izključno preko klirga in se vsak drug način plačevanja kaznuje po zakonu o kazenskih sankcijah za devizne prestopke. Sedaj je izdala Narodna banka še novo obvestilo izvoznikom, ki je važno tako za naše izvoznike kakor tudi za uvoznike. Narodna banka se je obrnila na Nacionalni institut za plačila z nozemstvom v Rimu glede tolmačenja prvega člena pogodbe o klirgu z Italijo. Po potrjenem meritornem tolmačenju, ki ga je sedaj prejela Narodna banka, je v smislu klirinške pogodbe dovoljeno naknadno vplačilo v klirgu tečajne razlike, ki bi nastala od

dne vplačila v klirgu do dne izplačila po kronološkem redu. Sedaj je to vprašanje urejeno z Italijo na isti način, kakor z Nemčijo (kjer je bil pred meseci dopolnjen čl. 3a, tako da je predvidena možnost vplačila tečajne razlike). Izvozniki, ki bodo v fakturah ali zaključnicah stavili klavzulo glede tečajne razlike, so torej v tem pogledu zavarovani.

— Prisila združenja niso dolžna dajati davčnim oblastvom podatkov o svojih članih. Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal razpis glede tolmačenja točke 5. in 6. čl. 108 davčnega zakona, ki določata, da so na zahtevo davčnih oblastev dolžni dajati potrebne podatke vse strokovne zbornice, vsi uradi za zavarovanje delavcev in vsa privatna transportna podjetja kakršnekoli vrste. Nekateri davčne uprave zahtevajo od zbornic docela nemogoče podatke, ki jih zbornice pri najboljši volji ne morejo dati, ker teh podatkov nimajo in si jih tudi ne morejo pribaviti. Mnoge davčne uprave smatrajo tudi spediterje kot transportna podjetja in od njih zahtevajo, da vsakega 1. in 15. v mesecu dostavljajo podatke o prevoženem blagu po posebnem formulirju. Sedaj pojasnjuje davčni oddelek, da so dolžnosti zbornic glede dajanja podatkov urejene s posebnimi zakoni. Od ustanov, navedenih v § 108. davčnega zakona, smejo davčne uprave zahtevati samo take podatke, s katerimi te ustanove razpolagajo oziroma bi po zakonu morale razpolagati. Drugih podatkov davčne uprave ne morejo zahtevati, še manj pa morejo kaznovati take ustanove, če ne dajejo zahtevanih podatkov. Združenja trgovcev, obrtnikov in industrijev v smislu člena 108. davčnega zakona niso dolžna dajati davčnim oblastvom nobenih podatkov o svojih članih. Glede spediterskih podjetij pojasnjuje razpis, da se ta podjetja ne morejo smatrati kot transportna podjetja, razen v primerih, kadar sama prevažajo blago na račun drugih oseb iz enega kraja v drugi v svojih avtomobilih ali vozovih. Le glede takih prevozov so spediterska podjetja dolžna dajati podatke davčnim upravam.

— Razprave o davčnih predlogih za pridobitno v Ljubljani. Davčna uprava Ljubljana mesto naznanja, da so seznamki oseb zavezanih pridobitni, katerih davčna osnova se bo razpravljala pred strokovnim davčnim odborom za mesto v Ljubljani 7. okt. 1935., razgrnjeni na vpogled davčnim zavezanecem v pisarni mestnega načelnstva v Ljubljani v času od 23. septembra do vstetega 30. sept. 1935., in sicer med običajnimi uradnimi urami. O predlogih davčne uprave bodo davčni odbori razpravljali v vrstnem redu in na dan, ki ga navaja razgrnjeni seznam. Na vrsto pridejo sedaj: Trgovine s perutnino, ribami, konji, živino, barvami, olji, bencinom, steklom, slasticami, glasbilo in razne druge trgovine, stavbeniki, tovarne in industrije. V prvi vrsti pa se bodo obravnavali primeri onih davčnih zavezancev, ki bodo event. čakali pred razpravnim prostorom. O tem obvešča davčna uprava vse pridobitni zavezane stranke, da v lastnem interesu vpogledajo predlagane davčne osnove, da morejo osebno ali pa po pooblaščenih pred davčnim odborom na dan razprave zastopati svoje interese.

— Koliko denarnih zavodov je v Sloveniji pod zaščito. »Združni Vestnik«, glasilo Zveze slovenskih združenj v Ljubljani, poroča, da je v Sloveniji od 480 delujočih kreditnih združenj 145 pod zaščito, od 26 regulativnih hranilnic pa je 5 hranilnic pod zaščito. Razen tega so pod zaščito še 3 banke. Kreditne zadruge so skoro vse prošle za odlog plačil, samo nekaj združenj je prosilo za sanacijo oziroma izvenkonkurzno likvidacijo. Od hranilnic so 4 prošle za odlog plačil, ena pa je prošla za izvenkonkurzno likvidacijo.

— Tudi v klirgu z Rumunijo in Turčijo smo postali aktivni. Doslej smo imeli samo v klirinškem prometu z Nemčijo, Italijo in Bolgarijo klirinške salde v našo korist, kar pomeni, da nam te tri države dolgujejo v klirgu. Sedaj smo postali tudi v klirgu z Rumunijo in Turčijo aktivni. V klirgu z Rumunijo je znašal 19. t. m. neizravnani saldo v našo korist 850.000 Din in je treba na izplačilo čakati sedem dni. V klirgu s Turčijo pa je znašal 18. t. m. neizravnani saldo 86.000 francoskih frankov in je treba na izplačilo čakati deset dni.

— Jesenski izvoz. Na ptujski postaji je postalo zadnje dni zelo živahno, ko se je pričela sezona za izvoz jesenskih produktov. Kmetje dovažajo na kolodvor voz za vozom jabolka in krompir. Vsak dan se odpošlje po par vagonov jabol in krompirja. Izvoz gre po večini v Nemčijo. Prav

tako gre dnevno po par vagonov žive in mrtve perutnine ter mnogo orehovega lesa. Kupčije so postale zelo živahne. Jabolka se prodajajo po 2 do 250 Din za kg, krompir pa se plačuje po 60 do 75 par za kg. Perutnina se plačuje od 5 do 15 Din za kg. Zelo dobrodošla je letos nova mostna tehnikca, ki jo je zgradila mestna občina v bližini tovarnega kolodvorja in ki se je trgovci prav pridno poslužujejo.

— Dobave. Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 15. oktobra ponudbe glede dobave 350 kg klobučevine, 700 kg krp za čiščenje, 40 gum za dvokolesa in avtomobile, 90 kg usnja, 25 kg transmisijskih jermenov, glede dobave električnih žarnic in raznega drugega elektrotehničnega materiala, do 17. oktobra glede dobave materiala za ognjegeasne aparate in 300 kom. vesel. Direkcija državne rudnika Kakanj sprejema do 10. oktobra ponudbe glede dobave žebeljev za krovno lepenko.

— Oddaja menjalnice na postaji Rakek v triletni zakup se bo vršila potom oštrne licitacije 15. oktobra pri direktiji drž. železnice v Ljubljani.

Borze

23. septembra

Na ljubljanski borzi sta devizi London in Newyork danes popuščali. Nižje notira tudi deviza Trst. V privatnem klirgu so se avstrijski šilingi ponovno podražili in notirajo sedaj 8,60 do 8,70. V zagrebškem privatnem klirgu je bil promet v avstrijskih šlingih po 8,59, v angleških funtih po 233,12, v grških bonih po 32,10 in španskih pezeta po 5,64.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda ponovno popuščala in je bil za beležen zaključek po 364 (v Beogradu po 367,50 do 368). V ostalih vrednotah ni bilo prometa.

Devize

Curij, Beograd 7, Pariz 20,2675, London 15,1275, Newyork 307,75, Bruselj 51,95, Milan 25,13, Madrid 42, Amsterdam 208,15, Berlin 123,70, Dunaj 57,40, Stockholm 78, Oslo 76, Kobenhavn 67,55, Praga 12,72, Varšava 57,90, Atene 2,88, Bukarešta 2,50.

Efekt

Zagreb. Vojna škoda 363,50 — 365, za sept. — dec. 367 bl., 7% invest. 81 bl., 7% Blair 68,50 — 71, 8% Blair 79,50 — 81,50, 6% begluške 63,50 — 64; PAB 229 — 233, Trboveljska 100 — 110, Sečera Osijek 120 den.

Beograd. Vojna škoda 366,50 — 367,50 (367,50 — 368), 7% stabiliz. 81 — 82 (81,50), 7% invest. 82 den. (81,50), 7% Blair 70,50 bl., 6% begluške 66 — 66,50 (66 — 66,75), Nar. banka 6000 bl., PAB 231 — 233 (231 — 233).

Blagovna tržišča

HMELJ

Zalec, 23. septembra. Položaj nadalje zelo čvrst. Drugovrstno blago, za katero so plačali prej 22 in 20 Din se sedaj prodaja za 25 Din. Prvovrstni hmelj gre za ceno od 28 do 30 Din. V Marebergu je bila 21. t. m. kupljena večja partija za ceno 29,50 oz. 30 Din in je bila večraj kupljena tudi v Zalcu ena partija po tej ceni. Cenam škodljive ponudbe so danes v Zalcu, v nasprotju z navalom hmeljarjev ob prvih ponedeljskih sezono, skoro povsem izostale.

ZITO

+ Chicago, 23. septembra. Začetni tečaj: pšenica: za sept. 97,25, za dec. 98,625, za maj 99,625; koruza za sept. 81,875, za dec. 58,875.

+ Winnipeg, 23. septembra. Začetni tečaj: pšenica: za okt. 94, za 94,50, za maj 97,875.

+ Ljubljanska borza (23. t. m.). Tendence za žito čvrsta. Nudijo se (franko naklad. postaja): pšenica: baška, 79/80 kg po 147,50 — 150, prekmurska, 78 kg po 152,50 — 155; oves: slavonski po 112,50 — 115; koruza: baška po 97 — 100; banatska po 95 — 97; moka: baška in banatska »0g« po 230 — 240; baška »2« po 210 — 220; »5« 190 — 200; otrobi: baški po 100 — 105.

+ Novosadska blagovna borza (23. t. m.). Tendence čvrsta. Promet srednji. Pšenica (78 kg): baška 146 — 150; baška ladja Tisa 152,50 — 155; ladja Begej 152 — 154; slavonska 147,50 — 150; sremska 147,50 — 152,50; banatska 146 — 150. Oves: baški sremski in slavonski 112,50 — 115. Jčemen: baški in sremski, 64 kg 124 — 126. Kozuza: baška in sremska 96 — 98; banatska 94 — 96. Moka: baška in banatska »0g« in »0gg« 215 — 235; »2« 195 — 215; »5« 175 — 195; »6« 155 — 175; »7« 135 — 145; »8« 107,50 — 112,50. Otrobi: baški in banatski 85 — 87,50. Fičol: baški in sremski, beli 275 — 285.

+ Budimpeštanska terminska borza (23. t. m.). Tendence stalna, promet živahen. Pšenica: za okt. 15,60 — 15,71, za marc 16,38 — 16,39; koruza: za sept. 15,45 — 15,50, za maj 15,64 — 15,68.

Iz Kamnika

ka. — Pet vlomov v Radomljah. Mengeški orožniki so v skrivnost drznega vloga v Radomljah posvetili nekaj luči. Aretirali so dva osumljenca in ju pripeljali v kamniške zapore. Obs sicer zanikata krivdo, vendar pa so orožniki zbrali dosti obožljivih dokazov. Orožniki zasledujejo zadnji radomljski vlog v svo vlogo, ker so z njim v zvezi še štirje drugi vlogi v Radomljah in okolici, ki so bili izvršeni na enak drzen način. Med njimi je bil pač najbolj drzen vlog v občinski pisarno v Radomljah. Vsi znaki kažejo, da je bila na delu ena in ista družba.

ka. — Svojevrsen rekord. Avtobus podjetja Kregar in Fajdiga, ki v poletni turistični sezoni vzdržuje promet na bistriški cesti od Kamnika do Kopa, je prevozil v letošnji sezoni 1.500 km. Za zavarovanje potnikov na tej progi je zavarovalnica predpisala podjetju 3.146 Din zavarovalnega prispevka, torej nekaj več kakor 2 Din za km.

Iz Ptuja

j. — Za javna dela v ptujskem srezu je banska uprava nakazala nadaljni znesek 75.000 Din, ki se bo uporabil takole: 30.000 Din za cesto Zavrt — Turški vrh, 25.000 Din za cesto Ivanjkovi — Stanovno — Lešnica, 10.000 Din za cesto Rucman — Grabanski breg in 10.000 Din za cesto Trbegovci — Hvalatinci. Pri delih bodo zaposleni le brezposelni delavci in siromašni ljudje. Napovedan je tudi vagon koruze.

j. — Z nožem v prsi. V Majskem vrhu je po trgatvi nekdo sunil 25letnega Letica Ivana z nožem v levo stran prsi ter mu zadal globoko rano. Razen tega je dobil Letič še dva vboda v glavo. Prematili so ga nato še s koli po vsem telesu, da je obležal in so ga morali prepeljati v ptujsko bolnišnico. Pretepači so ovađeni sodišču.

Radio

Izvelek iz programov

Torek 24. septembra

Ljubljana 13: Iz solne Spanije (plošče). — 12:45: Vreme, poročila. — 13: Čas, obvestila. — 13:15: Narodni napravi s spremljevanjem Radio orkestra (gdč. Korenčanova, Rupnikova, gg. Franzl in Petrovič). — 14: Vreme, borza. — 18: Valčkova ura Radio orkestra. — 18:40: Kitajske naravi (Fr. Terzaglav). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19:30: Nac. ura. — 20: Revija naših tenorjev. — 21:15: Operni zvoki: Radio orkester. — 22: Čas, poročila, spored, vreme. — 22:15: Nadaljevanje koncerta. — 22:30: Angleške plošče. Beograd 16:20: Lahka glasba. — 20: Koncert članov Nar. gledališča. — 22:30: orkester. — Zagreb 12:10: Plošče. — 17:15: Godalni kvartet. — 20: Klavirski koncert. — 20:30: Mešan glasbeni program. — Praga 19:30: Prenos opere iz gledališča. — 22:30: Plošče. — Varšava 20: Operni večer. — 21:05: Simfonični koncert. — 22:45: Ples. — Dunaj 12: Orkester. — 16:05: Operna glasba. — 17:20: Koncertna ura. — 20:10: Dunajski večer. — 22:10: Komorna glasba. — 24: Ples. — Berlin 20:15: Zvočna igra. — 21: Orkestralni koncert. — 23:

Prenos iz Münchena. — München 19:05: Komorni koncert. — 20:15: Prenos iz Berlina. — 21: Paradne koračnice. — 22:30: Plesna muzika. — Stuttgart 20:15: Prenos iz Berlina. — 24: Koncert Schumannove glasbe. — Rim 17:15: Vokalni in instrumentalni koncert. — 20:40: Mešan glasbeni program.

Sokol

Vaditeljski zbor Sokola Vič začne ta teden z redno telovadbo po naslednjem urniku: Člani sredo in petek od pol 21. do 22.; članice torek in četrtek od pol 21. do 22.; moški naraščaj sredo in petek od pol 20. do pol 21.; ženski naraščaj v torek in četrtek od 19. do pol 21.; moška deca sredo in petek od 16. do pol 18.; ženska deca torek in četrtek od pol 16. do 17. Starejši člani imajo svojo telovadbo vsak ponedeljek od 20. do 21.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. Čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlago v odstotkih, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 0—10, 7. padavine v mm, 8. vrsto padavin. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

22. septembra.

Ljubljana 7. 767,5, 13,0, 74, 0, 10, —; Maribor 7. Ni depeše. Zagreb 7. 766,8, 14,0, 90, 0, 3, —; Beograd 7. 766,6, 15,0, 90, 0, 0, —; Sarajevo 7. 769,8, 8,0, 90, 0, 10, —; Skopje 7. 766,0, 15,0, 90, 0, 5, —; Rog. Slatina 7. —, 11,0, 98, W1, 0, —; Temperature: Ljubljana 22,5, 12,3; Maribor ni depeše, Zagreb 25,0, 13,0; Beograd 26,0, 9,0; Sarajevo 23,0, 7,0; Kumbor, Split, Rab: 31; Rog. Slatina 24,0, 11, 23. septembra.

Ljubljana 7. 761,4, 12,8, 93, NE1, 10, —; Ljubljana 14. 759,9, 20,8, 78, SE1, č3, —; Maribor 7. 760,2, 12,0, 85, NW2, 4, —; Zagreb 7. 760,8, 15,0, WNW1, 1, —; Beograd 7. 761,0, 19,0, 66, E3, 5, —; Sarajevo 7. 764,1, 10,0, 30, —, 9, —; Skopje 7. 762,5, 16,0, 92, —, 6, —; Kumbor 7. 760,0, 20,0, 78, NE3, 4, —; Split 7. 759, 5, 21,0, 51, NE2, 1, —; Rab 7. 759,9, 12,0, 13, ESE2, 0, —; Rog. Slatina 7. —, 10,0, 99, ESE1, 0, —; Temperature: Ljubljana 24,0, 12,5; Maribor 23,1, 10; Zagreb 26,0, 15,0; Beograd 26,0, 9,0; Sarajevo 23,0, 7,0; Skopje 26, 11; Split 31; Rog. Slatina 24, 11.

Brez obveze za nakup

si oglejte REMINGTONove pisalne stroje kakor tudi stroje za računanje. — Cene zmerne, odplačila ugodna, garancija 5 let. REMINGTONOV reprezentant DRAGUTIN GRUNBERGER, Ljubljana, Gajeva ul. 6, I. nadst. — Telefon 34-19.

I

K Bogu je odšla po večno plačilo naša skrbna in dobra mama, stara mama in tašča, gospa

Helena Drobnič roj. Skubic

vдова po lesnem trgovcu in posestniku.

Zatisnila je svoje trudne oči danes zjutraj ob 2, pokrepana s tolažili svete vere.

Pogreb pojde v torek, dne 24. septembra 1935 ob 9 dopoldne iz hiše žalosti, Velika Stara vas št. 10, na župno pokopališče na Polici.

Nepozabno mater priporočamo v pobožno molitev.

Velika Stara vas, Ljubljana, dne 22. septembra 1935.

Marija por. Bizjak, Franc, dr. Ivan, Helena por. Štrubelj, Alojzija por. Prelesnik, Anica por. Javornik, hčerke in sinova; zeti, snahi, vnuki in vnukinje.

I

Potrži neizmerne boli javljamo vsem prijateljem in znancem, da je naš sročen ljubljani soprog, predobri oče, sin, brat in stric, gospod

Franc Rebeuscegg

hotelir in mesar, veleposestnik, občinski svetnik, predsednik mesarske zadruge

včeraj ob pol 12. uri nepričakovano odšel v večnost.

Nepozabnega pokojnika sprejemo v torek, dne 24. t. m. ob pol 17. uri izpred mrtvašnice na mestnem pokopališču k rodbinski grobnici istotam, kjer ga položimo k večnemu počitku.

Sv. maša za dušnico se bo darovala v sredo, dne 25. t. m. ob pol 7. uri zjutraj v Marijini cerkvi.

Prosimo tihega sožalja.

V CELJU, dne 23. septembra 1935.

TEREZIJA REBEUSCEGG, mati, MIMI, roj. JUVANČIČ, soproga, FRANC, LUDVIK, sinova, in vse ostalo sorodstvo.

I

Mestna občina celjska naznanja žalostno vest, da je dne 22. IX. 1935. umrl dolgoletni član mestnega sveta celjskega, gospod

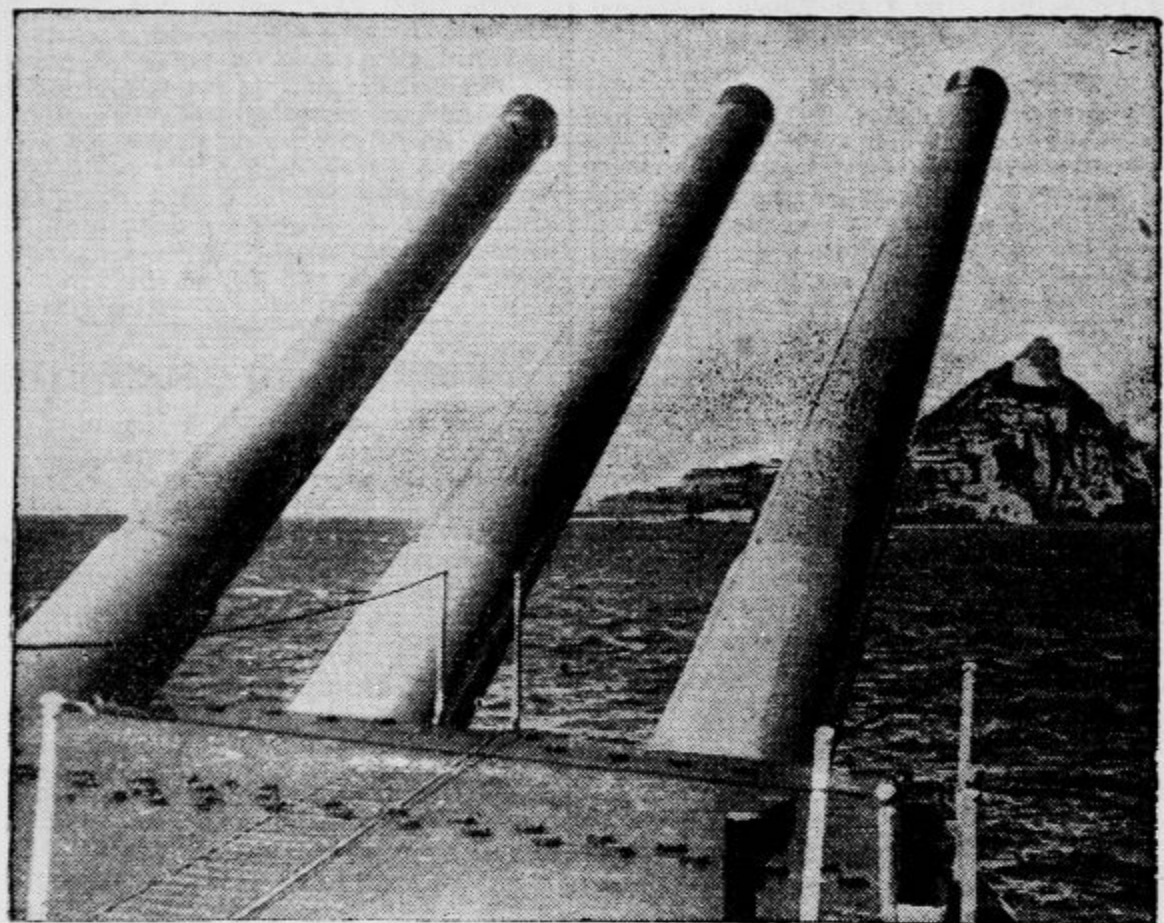
FRANC REBEUSCEGG

Blagega in zaslužnega pokojnika, čigar izgubo bridko obžalujemo, ohranimo trajno v hvaležnem spominu.

Celje, dne 23. septembra.

Nezavzetni Gibraltar

Tisoč let borbe za svetovno morskno ožino — Brezuspješni napori Mavrov, Špancev, Holandcev in Francozov za posest pomembne strateške točke med Španijo in Afriko

Pogled na gibraltarsko trdnjavo z angleške vojne ladje

Poleg Malte in Sueškega prekopa se danes v svetovnem tisku najčesteje omenja Gibraltar. Ne brez vzroka. Gibraltar je eden izmed ključev angleškega imperija in zapira, prav tako kakor Malta, vhod v Sredozemsko morje. Kakor Italija Malto, tako ima Španija Gibraltar tik pred svojim nosom in je proti njemu brez moči, ker ga obvladujejo Angleži.

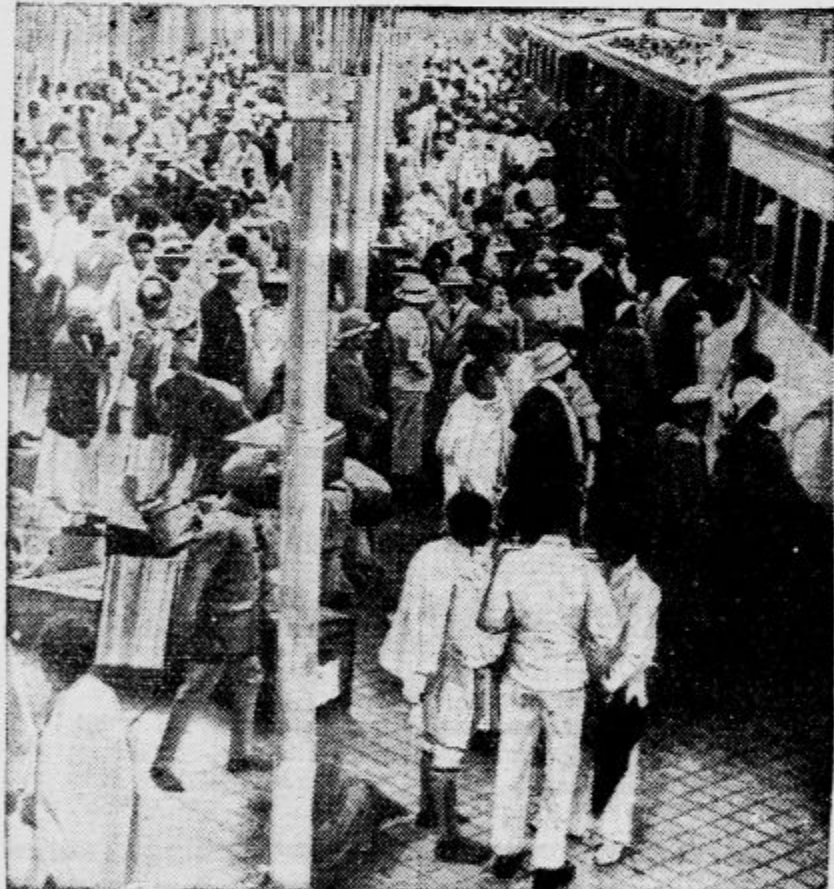
Gibraltarsko ozemlje je, natančno vzeto, že afriško tlo. Skalovit svet, ki meri v dolžino 4600 m in doseže svojo največjo višino s 425 m, je na svojem najširšem kraju 1200 m širok. Od severa proti vzhodu ima skoro strm padec, proti zapadu in jugu za se niza v terasah.

Geološko, klimatično in še v mnogih drugih pogledih je torej Gibraltar del Afrike. Borbe, ki so se skozi stoletja vodile za posest Gibraltarskega, pa spadajo med najbolj dramatične trenutke evropske in svetovne zgodovine.

Okoli l. 710 so vdrli Mavri v Španijo. Vodil jih je Tarik, ki je spoznal strateško važnost Gibraltarskega in ga zato utrdil. Tako je nastal »Zebel al Tarik«. »Tarikova gora«, iz katere se je izcimil poznejši Gibraltar. Ferdinand Kastiljski je l. 1302. iztrgal ekato Mavrom, a že l. 1333 si jo je osvojil Abu Melik, sin maroškega cesarja. Potem je prešla ta morska ožina v last granadskega kralja in v posest Henrika IV.

Tudi Holanci so si zaželeli Gibraltarja, zato je vdrl njih admiral Jakob Heemeke. r. 26. aprila 1607. v njegovo pristanišče in ga razčlenil. Premagal je špansko mornarico. Potem so prišli Angleži. Med špansko nasledstveno vojno l. 1704. se je izkrcal v Gibraltarju angleški admiral Roke z 1800 možmi. Zavzel je trdnjavo na brzo roko. Posiljal ni bilo morečee Angležev več preganiti s te točke. Zasedli so se trdnjo, kakor za večnost. Po-

Evropci zapuščajo abesinsko prestolnico

Na postaji v Addis Abebi se evropski inozemci poslavljajo od svojih črnih prijateljev in znancev

Malta je pripravljena

Iz konjskega dirkališča so naredili aerodrom — Električna bodeča žica — Zaklonišča proti plinskim napadom

Angleška vrata v Sredozemsko morje so zdaj popolnoma utrjena. Kakor poročajo z Malte, je otok oziroma skupina otokov, ki pripadajo Malti, pripravljena za vsak morebitni napad z morja ali iz zraka. Vsak dan prihajajo tja nove vojne ladje in dovažajo orožje, strelivo in živež. Konjsko dirkališče, golfišče in prostor za polo so spremenjeni v vojaška letališča, po katerih se sprehajajo inženjerji in mehaniki ter preizkušajo aeroplane.

Vdolž obale so Angleži močno ojačili topovske baterije. Vgradili so topove najtežjega kalibra, ob nabrežju pa zabijajo v tla železne kole, okoli katerih bodo navili bodečo žico. Ko bo to dogotovljeno, bodo spustili v te naprave elektriko. S tem hočejo Angleži preprečiti vsakršne poskus sovražnega izkrcanja na Malto.

Angleška posadka se je močno pomnožila in še prihajajo dnevno nova ojačenja topništva, pehote in pionirskih čet. Prebivalstvo gleda na vse to z velikim mirom in ni zaskrbljeno niti zaradi živih, čeprav je dovoz zaradi vojaških priprav nekoliko omejen. Oblasti skrbijo tudi za zaščito prebivalstva Malte pred plinskimi napadi. Izkopali so nešteto kleti in podzemskih zaklonov. Plinske maske pro-

dajajo po pet šilingov in ljudje jih pridno kupujejo, da bodo v vsakem slučaju pripravljeni in zaščiteni.

Pogoščeni novinarji v Addis Abebi

Abesinski cesar je te dni pogostil devetdeset inozemskih novinarjev, ki se mu dijo trenutno v abesinski prestolnici. Laskaji v zelenih livreh so stregli dopisnikom evropskih in ameriških listov ter so jim nosili na mizo izbrane jedi v zlatih skledah. Banket so pripravili evropski kuharji. Gostija za novinarje je bil največji banket, ki ga je doslej priredil abesinski cesar za Evropece in Američane.

Banketa se je seveda udeležil tudi Haile Selassie, ki je bil z novinarji zelo prijazen. Ostal je pri povabjenih gostih do polnoči in se je potem poslovil brez vsake politične izjave.

Zopet četvorčki

V neki vasi blizu Moskve je povila ženska nekega delavca četvorčke, tri deklice in enega dečka. Matj in otroci so zdravi.

Leseni ščit za letala in tanke

Senzacionalen izum ruskega inženjerja-kemika

Angleški listi poročajo o senzacionalnem izumu nekega ruskega inženjerja, ki se mu je posrečilo les po precej dolgotrajnem obravnavanju s kemikalijami, napraviti trden in odporen kakor jeklo.

Inženjer se piše Kolja Serko in je svoj izum že oblastveno preizkusil in ga dal patentirati. Ruska letala v službi vojske se bodo zdaj oskrbela s temi neprobojnimi lesenimi ščiti, ki lahko z največjim uspehom kljubujejo sovražnemu obstreljevanju. Seveda pa ni les, ki ga pripravijo ruski kemiki, običajen les naših gozdov. Drevesa, ki dajejo ta neprobojen les, so posebne vrste in rasejo le v gorovju ruskega Urala.

Plošče, ki jih izumitelj pripravi s kemikalijami, da zadobe jekleno trdnost, so komaj 2 cm debele, odporne pa so tako zelo, kakor 10 cm debele jeklene plošče. Pri odličnem eksperimentu so obstreljevali takšen lesen ščit s strojnico na 50 m daljave. Čeprav ga je zadelo nešteto izstrelkov, je samo ena krogla na pravila luknjo in prebila ploščo, vse druge so odletele.

Nadaljnja prednost teh lesenih ščitov

„Pri postelji“

Abesinska prisega, ki se je poslužuje največji državni dostojanstvenik in najvišji arzen, se glasi: »Pri postelji!« v abesinskem izvirniku: »Ba alga!«. Ta postelja, pri kateri prisegajo Abesinci, pa ni ležišče navadnega občana, marveč zlata postelja abesinskega cesarja.

za letala je, da so nezgorljivi. Seveda je prepravljanje uralskega lesa za letalske ščite še jako drago. Navzlic temu pa je ruska vlada že osnovala v Uralu posebno tvornico, ki bo proizvajala lesene ščite pod vodstvom izumitelja Serke.

Poveljnik angleške mornarice v Sredozemskem morju

Admiral Fischer je prispel zaradi poostrenega političnega in vojaškega položaja v Aleksandrijo na krovu admiralske ladje »Resolutions«

Odbor petorice v Ženevi

Od leve proti desni: Beck, Eden, Avenol (generalitajnik DN), Madariaga, Laval in Buždi Aras

Planinska smrt v spalni vreči

Strašno odkritje letalca Udet v Bernskih Alpah

Znani letalec Udet je, kakor poročajo iz Luzerna, po večkratnem brezuspješnem letu končno odkril sled za dvema turistoma iz Monakovega, ki sta svojčas odšla v planine in zmrznila ob Eigerjevi severni steni, visoko v svojih spalnih vrečah.

Gora Eiger, kjer se je odigrala ta planinska drama, je visoka 4000 m ter predstavlja poleg Möncha in Junfrau najvišji vrh Bernskih alp. Doslej se še ni nobenemu turistu posrečilo, da bi splezla na severno steno tega masiva. Letos 21. avgusta pa sta jo naskočila Monakovčana Maks Sedlmayer in Karel Mehringer. Potem, ko sta se oskrbela z vsemi potrebščinami za takšno tvegano turo, sta se začela vzpenjati kvišku.

Da bi mogla na tej turi tudi prenočevati, sta vzela s seboj spalne vreče. Prišla sta jih na železne klime, prepičana, da bosta na ta način srečno prišla na vrh. Toda delala sta račun brez upoštevanja vremenske spremembe. Sredi plezalne ture v steni se je vreme nenadoma obrnilo na slabše in pogumna turista sta zmrznila v spalnih vrečah. Reševalna ekspedicija ni mogla priti do njiju, zato so angažirali letalca Udet. Toda tudi on je moral večkrat obleteti steno, preden se je mogel približati nesrečnim mrličema na daljavo dvajset metrov. Ko je naposled prišel do tja, je spoznal usodni položaj enega izmed pokojnikov. Kdo je, ni mogel ugotoviti, videl je samo truplo v spalni vreči. Obraz nesrečnika je bil ves razkljuvan, očitno od ostrih kljunov ptic roparic, ki domujejo v skalovju.

Drugi turist mora ležati po sodbi letalca neke za nesrečnikom v spalni vreči. Ne prvega ne drugega pa ni mogoče rešiti v se-

danjem položaju. Vsaj do prihodnje spomladi bo treba počakati, preden bodo sneli trupla iz skale in ju spustili po vrhov v dolino, seveda, če ne bodo prej viharji pomeli vreče s klina in jo odnesli kdo ve kam.

Abesinski obrambni načrt

Črni cesar ima na bojišču 270 tisoč oboroženih mož

Abesinski obrambni načrt gre po vesteh ameriške »United Press« za tem, da bodo Italijani napadli Abesinijo s petih ločkov. Pričakujejo vkorakanje dveh italijanskih vojni kolon iz Eritrije na Aduo in Gondar. Tem operacijam se bo najbrže pridružil letalski napad z vzhoda na Asseb. Ni izključeno, da bodo te napade podprle tudi motorizirane divizije. Na jugu pričakujejo Abesinci glavnega sunka iz Italijanske Somalije pri Ualualu in vzdolž struge reke Vebbi Sebeli. Ta dva napada bosta veljala najbrže drugemu največjemu abesinskemu mestu Hararju.

Abesinsko armadno vodstvo je spričo navedenih možnosti odredilo koncentracijo

svojih čet v južnem ozemlju. General Mikael, soborec pri Adui iz l. 1896 poveljuje oddelku vojske, ki sloji pripravljena za sunek pri Gerlogubiju ter ima namen onemogočiti Italijansko vkorakanje v Ogaden. »Paris Soire« ceni število abesinskih čet na domnevnem bojišču na 270 tisoč mož. V provinci Tigre sloji pod poveljstvom ras Seyuma 18 tisoč mož iz province Gamba, v Hararju in Ogadenu pa 60 tisoč mož. Ostali deli abesinske vojske so razdeljeni na province Godjam, Aussa in Boron. Abesinsko letalstvo je pod poveljstvom 19-letnega prestolonaslednika Asfausa Vesina.

A NEKDOTA

V Pragi se je nedavno vršila poroka znanega pisatelja Karla Čapka z dramatsko pisateljico in igralko Olgo Scheinpflugovo, ki je pred leti gostovala na ljubljanskem odru z izvrstnim uspehom. Na svatbo je bilo povabljenih mnogo znancev, prijateljev in sorodnikov neveste in ženina, med njimi tudi nevestin oče, pisatelj Karel Scheinpflug. Ker gospod tast dotlej še nikoli ni bil v Čapkovem stanovanju, je v ulicah Vinogradov zašel in ni mogel najti prave hiše. Zato je stopil v neki ulici k šoferjem in jih vprašal, kje stanuje Karel Čapek. »Tukaj le, mu je pokazal pravo hišo eden iz med njih in pristavil: »Toda danes rajši ne hodite k njemu, ker se ženi z neko igralko«.

VSAK DAN ENA

»Ne, ne dragi, nikar me ne objemaj tukaj, kjer naju vidijo vsi ljudje!« (»Politiken«)

Angleški huzarji odhajajo v Egipt

Angleška vlada pošilja v Egipt tudi svoje subozemsko vojaštvo. Na sliki vidimo huzarje iz Hounslowa pri Middlesexu, ki odhajajo veseli na pot

Kulturni pregled

Maurois, „Angleži“

Poznavalec Andréa Mauroisa, enega najboljših publicistov današnje Francije, ki je zaslovel zlasti po svojih življenjskih knjigah o Byronu, Eduardu VII. i. dr. vzame z nemalim zanimanjem v roko spis »Les Anglais«, ki je pravkar izšel v novi Flammarionovi zbirki. »Voilà et voilà«, na 64 straneh velike 80, ki so povrhu o premijeni s 174 ilustracijami, ni imel Maurois dosti prostora za obravnavanje predmeta, ki bi lahko izpolnil debele knjige. Zato je vredna tem večje hvale spretnosti, s katero je ta jedrnat in jasni stilist opravil svojo težko nalogo. Maurois je pri nas znan zlasti po eseju in intervjuu v letni knjigi Antona Ocvirka »Razgovorice izdala Tiskovna zadruga v zbirki »Slovenske poti«. Izmed Francozov je avtor Byrona posebno upravičen pisati o Angležih, saj je z dosedanjimi spisi pokazal da so mu znani iz dolgoletnih neposrednih stikov, prav tako kakor iz podrobnega in prodornega proučevanja angleškega slovenstva.

Sloveči esejist, kritik in zgodovinar H. Taine je spisal knjigo angleških impresij, ki niti po sedemdesetih letih, ko se je celo starojujni Angliji marsikaj spremenilo, ni izgubila svežosti in zanimivosti. (Se po vojni je izšel v Zagrebu hrvaški prevod M. Nehajca). Maurois v spisu »Les Anglais«, odmerjenem nalašč za čitatele, ki ne utegne posesti nad zajetnimi knjigami, izpolnjuje Tainea in kaže, ko liko se je med tem preobčila podoba Anglije. Njegovo izhodišče pa niso spremembe v angleški družbi, marveč predvsem seznanja čitatelja s tistim, kar je morda najzanimivejša in zlasti pri nas najmanj umilna poteza angleškega narodnega značaja; njegov živni in pozitivni odnos do preteklosti, njegova zvestoba starim, že zdavnaj preživlim oblikam. Skozi ves spis, ki naj predloži čitatelju bistvene posebnosti angleškega naroda, je napeljana rdeča nit te korenite, globoko v narodni duši utemeljene ljubezni do vsega starega, ljubezni, ki Angleže tolikanj varuje pred, ljubezni, ki Angleže tolikanj varuje pred prenaplano modernizacijo, a jih vendar ne ovira pri razumnem osvajanju novega in popolnejšega. »Anglija, to je spojitve v eno telo prenovljenih organov in starega okostja«, pravi Maurois na nekem mestu in s to primerno nazorno označuje bistven znak za umevanje Angležev.

Stara okostja Anglije se kaže povsod, kamor pogledaš pod ljubeznivim vodstvom Mauroisa: v solskem sistemu, ki je tolikanj različen od našega, saj je predvsem izraz vekovitega življenja naroda, ne pa igračka muhaste državne birokracije; v parlamentarnih oblikah, ki so zaradi svoje zastarelosti smešni v naših očeh, a pomenljivi za Angleža; v odnosu naroda do dvora in v ceremonijah na dvoru ter se v številnih drugih panogah javnega življenja. Za razliko od časa, ko je pisal H. Taine, je sedanja Anglija izrazita dežela srednjega stana, fa vodilni sloj, ki se mu polagoma pridružuje tudi delavski, je v marsičem spremenil družbene odnose v albijski deželi, vendar je tudi umel ohraniti mnoge stare oblike. Zvestoba preteklosti preprečujevala kaže na pr. odnos delavskih voditeljev do verstva, do starih naprav, do družinskih konvencij. Prvine angleškega narodnega značaja so po Mauroisu: klima (vreme je močno spremenljivo in često slabo, toda podnebje je samo po sebi zdravo), otoški značaj dežele, mešanica ras in kultur, silna razvitost lokalnega življenja in naravna potreba svobode (Anglija je morda edina resnična demokracija; tu vlada javno mnenje), spoštovanje zakonov, blažja razredna borba kakor drugod, bolj verska kakor politična razcepitve naroda, sovraštvo Angležev do velike trajne armade in naposled njihova tem večja skrb in ljubezen do mornarice kot osnove britske imperialne moči.

Te prvine so izoblikovale angleški narodni značaj. Iz njih sledijo mnoge značilne duševne poteze, med njimi: naravno zaganje v življenje, čut za socialne dolžnosti, nasprotno sluhernu sistemu, ki bi bil preveč strog in natančen; odhod tudi priznavanje protislovij, ki so Angležu ljuba od suhoparne logike. Anglež sploh ne veruje, da se življenje in logika dobro prenašata. Takisto Anglež ne polaga posebne važnosti na ideje in se posmehuje strastnim ideologom, kakor so na pr. Francozi. Ker se Anglež nikdar trdno ne veže z nobenim sistemom in ne stavi glave na kocko zaradi nekih idej, je zanj bistveno pomembna njegova potreba kompromisa. Za Angleža je neke precepnice obveznejši od kakšne ideje. Balfour je dejal, da je boljše storišče neumnost, kakor so jo ljudje vedno delali, nego in-

teligentno reči, ki ni bila še nikdar storjena. Nadaljnje duševne poteze Angleža so spoštovanje do družinskih konvencij, potem flegma, ki moti tujce, ker samo skriva strasti, dalje potreba neke moralne krinke, zdrav humor in ogromen narodni ponos.

Vzlie vsej zgoščenosti obliki je Maurois povedal marsikaj zanimivega o monarhiji in življenju na dvoru, o parlamentu in sploh o osnovah političnega življenja v Angliji, dalje o smernicah zunanje politike. Navedimo samo dve točki: Anglija bo podpirala slabotne narode v boju proti močnim, predvsem zato, ker je svobodoljubna in poleg tega, ker si majhni narodi ne morejo ustvariti močne mornarice. — Anglija, je dejal Palmerston, nima ne večnih prijateljev, ne večnih sovražnikov; samo njeni interesi so stalni. — Posebno opazne značilnosti vsebuje poglavje o verstvu, ki je v Angliji tudi v današnjem času izredno velika nacionalna sila. Voditelj literalec Lloyd George in voditelj delavcev Ramsay MacDonald češče zahajata v cerkev in prebirata evangelij. Ves zapleteni vzgojni sistem, čigar starodavne koleže in življenje njihove mladine prikazuje Maurois v vsej slikovitosti in pestrosti običajev, slovi na povzdigi verske misli. Z druge strani pa verstvo ne moti Angležev, da ne bi gojili eksaktnih ved; njihove šole in laboratoriji sodijo med najpomembnejše na svetu.

V vsakem Angležu je kos bukoličnega pesnika, pravi Maurois, ko pripoveduje o njihovi ljubezni do življenja na kmethi, o udobnih weekenda, o piknikih na širokih tralah, o čredah ovac, ki se pasu v znamenitih londonskem Hyde parku. Sport, gledališče, oblike družabnega življenja, božični običaji, vse to opisuje Maurois prav tako zgoščeno, kakor angleško »socialno piramido«: razvrstitev družinskih plasti, proces stalnega družbenega posnemanja v deželi, kjer se vrše revolucije brez velikega nasilja, postopno, neopazno in permanentno. Anglija je podobna stari hiši, ki jo neprestano preidujejo in čije hodniki so zaradi tega močno zapleteni, ki pa je taka, kakršna je in ni ne moremo spremeniti tega produkta dvajsetih stoletij.

Narod, ki nima ustave na papirju, ima pa je v samemu sebi toliko, da je njegova država najustavnejša na svetu; narod, ki ni prijatelj militarizma in je vendar najmočnejši na svetu; narod, ki je poln protislovij in vendar »narod značajeve« — tak narod je nedvomno vreden našega globljega zanimanja in pravičnega razumevanja. —o.

Zapiski

Sedemdesetletnica Lubora Niederla. Te dni so se Čehi spominjali sedemdesetletnice ogega izmed velikih sintetičnih slovanstva profesorja Karlove univerze dr. Lubora Niederla. Ime tega arheologa, zgodovinarja in narodopisja je znano po širnem slovaškem svetu, saj je profesor Niederle ena največjih avtoritet v zgodovini starih Slovanov izhodišč vseh drugih slovaških narodnih zgodovinj. Objavil je do malega tisoč znanstvenih spisov, izmed katerih so ga posebno proslavile knjige: »Slovaške starozitnosti«, ki so kakor je dejal neki nemški učenjak, že same vredne, da se tujec uči češkega jezika, nadalje spis »Slovaški svet« in »Rukovet« slovaške arheologije. Sedemdesetletnica prof. Niederla se s priznanjem in hvalečnostjo spominja tudi slovaški jug, čigar zgodovinska veda je takisto deležna bogatih sadov Niederlovega življenjskega dela.

Prof. Gesemann spisal roman o srbskem umiku l. 1915. Založba Albert Langen-Georg Müller v Monakovem napoveduje za oktober roman Gerharda Gesemanna »Die Flucht«. Pisatelj, profesor slavistike na nemški univerzi v Pragi, opisuje usodo nemškega profesorja, ki ga svetovna vojna zaloti v Beogradu. Tako pride v srbsko ujetništvo in nastopi l. 1915. s Srbi vred žalostno pot preko albanskih gor. Roman priznane znanstvenika, ki je letos objavil študijo o črnogorskem človeku in pri zgoraj omenjeni založbi izbor črnogorskih povesti, bo nedvomno vzbudil zaslužno pozornost tudi v jugoslovanski javnosti.

Branimira Čosića »Pokošeno polje«, roman, ki je izšel letos tudi v slovenskem prevodu, napoveduje v novem založniškem programu prške »Družestveni prave« v češkem prevodu. O. Kolmana.

»Un Français en Europe« se imenuje

prevrkar iziša knjiga potopisnih reportaž in študij, ki jih je spisal glavni urednik pariških »Les Nouvelles Littéraires« Maurice Martin du Gard. Med drugim je v knjigi študija o Masaryku.

Priprave za stoletnico Puškinove smrti. V najnovejšem zvezku »Srpskega književnega glasnika« poroča E. Zaharov o novih publikacijah, ki so izšle v Rusiji in izven nje o največjem ruskem pesniku A. S. Puškinu. Stoletnica Puškinove smrti, ki jo bo slavil ves kulturni svet v začetku 1937, bo izzvala ogromno število novih knjig o avtorju »Evgenija Onjegina« in velikem mojstru melodičnega ruskega verza. Že sedaj deluje v Rusiji več odborov in institucij, ki pripravljajo dostojno

proslavo stoletnice. Lani je izšla pri državni založbi nova, komentirana izdaja Puškinovega dela v redakciji Damjana Bjednega, P. N. Sakuljina in drugih. Izšla je v nakladi okrog 20.000 izvodov. Vseh dosedaj izdanih pet knjig je razprodanih in že pripravljajo novo izdajo. Luskuzna izdaja »Evgenija Onjegina« je izšla v 5300 izvodih, a Solska izdaja iste pesnitve v 100.000 izvodih. Izšla je dolga vrsta novih študij in življenjskih, med njimi N. S. Ašukina »Živi Puškin«, potujen spis V. Versajeva »Puškin v življenju« i. dr. Pomemben je zbornik »Puškin 1834. leta, ki ga je izdalo »Puškinovo društvo« v seriji »Poslednja leta Puškinovega stvarjanja«.

S P O R T

Boksarski nastop

Naši boksači so v nedeljo dosegli popoln uspeh

V nedeljo ob 20.30 napovedana boksaška prireditev v Delavski zbornici je dosegla nadvse razveseljivo in zaviden uspeh. Vendar žel Res težko smo čakali trenutka, da vidimo napredek naših mladih mnogo obetajočih fantov. Dokaz za res veliko zanimanje je bila skoro popolnoma razprodana dvorana. Okoli 500 gledalcev je z zanimanjem zasledovalo potek borb, ki so trajale dve uri. Gledalci bi bili še ostali in bodrili krepke fante.

Tehnični rezultati so bili naslednji: Prvi par: Kamničan Leroš proti Slovancu Skofu. Lepa tehnična borba je ostala neodločena. Leroš bo igral še važno vlogo v našem mladom boksaškem sportu. Isto velja o Skofu, ki mu pa primanjkuje vzdržljivosti.

Zelo zanimiva borba je bila med Štrukljem (Maribor) in Ficem (Slovan Ljubljana). Po nekoliko nadmočni borbi, ki je bila tehnično na višku, je zmagal Fic po točkah in se s to zmago revanširal za nedavni poraz v »vročnem« Marboru. Rutinira-

ni Štrukelj se je komaj rešil grozečega knockauta. Navdušena publika je oba boksača burno aplavdirala.

Golob (Kamnik): Dolenec (Slovan). Ze smo mislili, da bo zmagal Dolenec, toda mladi Golob, ki je izšel iz šole g. Kralja, je nudil močan odpor. Borba je bila neodločena.

Četrti par: Zupan in Pavlič (oba Slovan): sta v treh rundah končala neodločeno. Oba sta zelo uspešna boksača.

Ipavec (državni prvak): Majcen (Hrastnik). Državni prvak je Hrastničana knock-outiral že v prvi rundi.

Težko pričakovani ekshibicijski borbi s črnem Kid Curneyem sta dosegli popoln uspeh in bili lep zaključek tekmovanja. Borbi Ipavec: Kid Curney in Fic: Curney sta pokazali razliko med profesionalnim in amaterskim boksom.

Le tako naprej, začetek je dober in vidi se, da se bomo tudi v tem sportu uveljavljali.

Motorji na ljubljanski Grad

Kr. banske uprave je izvedla z zastopniki mestne policije komisijsko ogled vozne ceste na ljubljanski grad s Karlovske ceste t. j. dovozno pot, na kateri namerava tukajšnja Motos. ZSK Hermes v sodelovanju tuk. Automob. kluba prirediti malo gorsko dirko. Po poizkusni vožnji z avtomobilom in motociklom je končno dano dovoljenje, da se dirka sme vršiti 29. septembra ob 14. Trening se vrši isti dan ob 9. do 11. na isti cesti, ki meri od starta do cilja 850 m. Publika bo smela stati v izogib nezgod samo na gornjem robu nad cestjo. Start bo s Karlovske ceste tik ob pričetku grajske ceste, a cilj na široki aleji, ki vodi na grad po grajski planoti.

Vest, da je dano dovoljenje in da je pokroviteljstvo prevzel — mestni župan g. dr. Vladimir Ravničar, se je naglo razširila po Ljubljani in vzbudila veliko zanimanje med motoristi in njih »sodniki«. V pisarni načelnika g. Ciglarja so takoj dospele prijave g. Jelovčena, Simiča, Okrogliča, Sevnika St. in Poljsaka. Komandant velodipskega bataljona g. Jaklič se je takoj stavil Motos. ZSK Hermes na razpolago z oddelkom vojaštva za vzdrževanje reda pri vstopu k progi. Agilni funkcionarji Automob. kluba nudijo z nasveti vsestransko pomoč in obetajo osebno pomagati pri vsej organizaciji dirke. Program predvideva vožnjo motorjev vseh kategorij in jakosti. Odhod s cilja v minutnem razmahu.

Ker bo presledek med vozači zelo krutek, obeta biti borba za gledalce zelo zanimiva, a za vozače napeta.

Službene objave LNP

4. seja k.o. 19. septembra 1935

Kaznuje se Perko Danijel, Mars, po § 36 k. pr. z dvomesčno zabrano igranja, kazne teče od dneva objave.

Zabeleži se izključitev igralca Pavška Alberta, Korotan-Ljubljana.

Suspendira se Orehek Franc, Slavija, po § 55 k. p.

Dvigne se suspenz Zargi Antonu, Ilirija. V njegovi zadevi se zasliši še Zornada Josip, Primorje.

Erker Anton, Korotan-Lj., se zasliši preko kluba.

V zadevi Trček Ciril, Korotan-Lj. se na prihodnji seji zasliši še igralec Kiselj Draggo, Jadran.

Tajnik III.

Službene objave ljubljanskega hazenkega podsaveza. Redna seja podsavezne uprave je drevi ob 20. v posebni sobi kavarnarstva. Dnevni red je važen, zato vsi člani uprave točno in sigurno.

S.K. Ilirija (hazenska sekcija). Drevo naj bodo ob 19. v klubovi sobi kavarnarstva teče članice: Ivica, Oman, Darinka, Silva, Vlasta, Zajc, Ponikvar. Važno! Obvezno za vse navedene.

Mobilizacija fašistov na Goriškem in v Istri

Kratko smo že poročali o demonstrativni mobilizaciji vsega članstva fašističnih političnih, strokovnih in mladinskih organizacij. V vsakem kraju in mestnem okraju se bodo zbrali fašisti na določenih mestih ter z manifestacijami demonstrirali voljo vsega italijanskega naroda po izvedbi osvojevalnih načrtov Mussolinija v vzhodni Afriki. V svrhu organizacije te demonstrativne mobilizacije je bilo odredeno, da morajo dati zanj prvi znak sirene na ladjah in v tovarnah, topovi in zvonovi po cerkvah.

Na Goriškem je nastalo zaradi zvonjenja v svrhu mobilizacije fašistov neko nesporazumljenje, ki mu je napravila konec okrožnica goriškega ordinarijata, ki izrecno ukazuje, da se morajo na dano povelje fašističnih oblasti oglasiti vsi zvonovi cerkva v krajih, kjer ni drugih sredstev za dajanje znamenaj fašističnim organizacijam. To dovoljenje je bil izjemno in neveljavno za kraje, kjer lahko ta posej opravijo sirene in topovi.

Kakor pa poroča pulška »Corrispondenza« so vsi italijanski škofi odredili, da mora duhovščina o. prihiti demonstrativne mobilizacije fašističnih sil v cerkvah moliti za domovino in njene voditelje, blagosloviti italijansko orožje ter mu od Boga izprostiti zmago.

Drobne vesti iz goriške

Aretacije v Gorici. Karabinerji so v petek na osnovi neke tiralice aretirali 28-letnega Romana Sušica, 25-letnega Rafaela Brezigarja, 24-letnega Alojzija Kraševca in 27-letnega Leopolda Sfilgoja. Prepeljali so jih v policijske zapore.

Cerkijanski karabinerji so prijavi go-

riz Spodnje Tribuše zaradi bega čez mejo. V kratkem se bo vršil proti njemu proces. V Vipoljah je spodrslilo domačinu Ivanu Rejli, da si je pri padcu pohabil nogo in so ga morali prepeljati v goriško bolnico.

Na Dobrovem v Brdih je požar uničil gospodarsko poslopje posestnika Frana Rebolica iz Flejana. Pogorelo je poleg stavbe tudi 30 stotov sena in poljedelsko orodje. V nevarnosti je bilo sosednje poslopje, ki so ga pa požrtvovalni domačini pravočasno obvarovali ognja.

Na smrt obsojen in oproščen. Pred letom dni se je moral pred tržaškimi porotniki zagovarjati Marij Bregant iz Ločnika pri Gorici. Zaradi roparskega umora je bil obsojen na smrt. Prizivno sodišče je obsodo razveljavilo in izročilo zadevo porotnemu sodišču v Vidnu. To je Breganta sicer oprostil, toda državni tožilec je vložil priziv, tako da je prišlo pred kasacijo do nove razprave. Najvišje sodišče je priziv zavrnilo ter potrdilo oprostilno razsodbo, videmskih porotnikov.

tržaške

Umrl je tržaški odvetnik Evgen Brunner. Bil je najstarejši član tržaške odvetniške zbornice in v svojih mladih letih tudi tržaški mestni svetnik. V gospodarskih krogih je užival velik ugled in je bil več let predsednik zavarovalne družbe »Riunione Adriatica di Sicurtà«.

Iz Trsta sta odpotovali pretekli teden v vzhodno Afriko kar dva oddelka vojaštva. V soboto zvečer je odpotovalo 500 vojakov, ki so pripadeli 12., 26., 73., 74., 151. in 152. pešadijskemu polku. Kakor pretekli terek so tudi sedaj tržaški fašisti organizirali velike manifestacije za slovo odhajajočemu vojaštvu. mken jzmseivo-czdp bfskp

Sestnajst obsdb. »Poloplo di Trieste« je v soboto objavil celo vrsto obsodb slovenskih mlekaric s Krasa, ker so po navedbah obtožnice prodajale mleko, ki so ga mešale z vodo ali pa mu posele smetano. Obsodbe so bile na denarno globo po 50 do 200 lir.

Pred tržaškim sodiščem se je v četrtak zagovarjal 28-letni Peter Ušaj, po rodu Gorican, ki so ga prijavi karabinerji, češ da se jim je uprl, ko so ga nekoč hoteli ustaviti na cesti. Nekega karabinerja je tedaj s pestmi in brcami hudo zdelal. Se le ko so drugi karabinerji prihiteli, tovarišu na pomoč, so Ušaja obveladali in ga spravili v zapor. Ni znano, zakaj ga je hotel karabiner na cesti ustaviti. Ušaj je bil obsojen na 9 mesecev zapor.

Staro cesto Sežan — Prosek prično s 1. oktobrom popravljati. Ponekod jo bodo razširili. Vsa cesta bo asfaltirana.

V Hruševju pri Postojni so dobili električno razsvetljavo. Preteklo nedeljo so fašisti priredili majhno proslavo za otvorenje.

V kamnolomu pri Sežani, ki je last podjetnika Marinija, se je hudo ponesrečil 27-letni delavec Angel Gec iz Ponikve pri Tomaju. Ko je v družbi z drugimi delavci pripravil mino v skalovju je naboj premagal eksplozivno. Gec je dobil zelo nevarne poškodbe. Sedaj ga zdravijo v tržaški bolnici.

V Boljuncu pri Trstu se je ponesrečil 27-letni delavec Ivan Cerkenven. Na potu proti domu je padel s kolesa. Prepeljali so ga v tržaško bolnico.

in istrske pokrajine

Ljudsko gibanje v Istri. Ponovno smo že opozorili, kako na Tržaškem in Goriškem dežela na naravnem prirastku vedno bolj narašča, kakor njeno središče Trst odnosno Gorica. Popolnoma enak položaj je tudi v Istri. Ne glede na vsa pretekla leta kažejo to že podatki, ki so jih listi objavili o rojstnih in smrtnih primerih za meseca julij in avgust tega leta. Tako je bilo v Puli julija 72, avgusta 82 novorojencev, umrlo pa je 63 odnosno 57 ljudi. Naravni prirastek je znašal 9 odnosno 25 duš. V ostali pokrajini se je rodilo julija 479, avgusta pa 476 otrok, umrlo je 185, odnosno 222 oseb, naravni prirastek prebivalstva pa je znašal 294, odnosno 254 ljudi.

V Poreču so dobili novega podestata. Na to mesto je bil imenovan miličniški oficir Bruno Godač.

V Medulinu pri Puli so pričeli te dni graditi nov pomol za ribiške ladje. Pomol bo meril v dolžini 25 m. Stroški so proračunani na 80.000 lir.

Pulski prefekt je bil koncem preteklega tedna v Rimu. Kakor nekaj dni prej tržaškega in goriškega je tudi njega sprejel Mussolini.

H. E. Werner:

Mr. Thorsten hoče boi!

Roman

«Vsa ta istorija je malce neverjetna — kaj?» je rekel Thorsten in zmajal z glavo.

«Tudi jaz bi tako dejal, če bi ne bil slučajno sam neradovaljni junak pustolovščine!» je priznal oni. «A konec koncev priča dejansko stanje o resničnosti mojih besed.»

«Ali je pa vsa reč nova lopovščina mojih nasprotnikov, h katerim bi se utegnili prištevati tudi vi!»

«Ali, Mr. Thorsten — ! Verjemite mi, da sem samo preprost poročevalec, čeprav nadležen in radoveden.»

«In kdo mi je porok, da ste res to, kar pravite?»

«Prosim — !» Buzz je segel v prsni žep. «Tu so moje listine, moj potni list — ki potrjuje, da sem z vami vred preplul veliko lužo — in moja poročevalska izkaznica od newyorškega »Stara«.

Thorsten je korenito pregledal papirje. Nato je skomignil z rameni in mu jih pomolil nazaj: «Mda — videti je, da govorite resnico. Mr. Buzz! A dajte, da vam zadam drugo vprašanje, ki mi gotovo lahko odgovorite manj: Kakšna je bile mož, ki vas je tako nepričakovano matiral? Ali mi ga lahko opišete?»

«Menda! Nič ni lažjega. Nikoli še namreč nisem videl tako značilnega hudodelskega obraza kakor pri tem dedcu! Pravi morilski tip! Nizko, koščeno čelo, majhne, nemirne oči, črni brki in črna šiljasta bradica — oboje precej zanemarjeno; Po dolžni in dvomljivi snažnosti njegovih las bi ga bil skoraj imel za umetnika. Postave je bil nekoliko manjše od mene in kar bolesto suh; imel je temno obleko, teman širokokrajen klobuk in rožene naočnike. Ali vam ta tirlica zadostuje?»

Thorsten je raztreseno pokimal. Videti je bilo, da mu je nekaj na misli. Nato je mahoma vzdignil glavo.

«Zdaj vam tudi verjamem, da niste privrženec mojih nasprotnikov, Mr. Buzz!»

Ta mah se je pokazal na pragu oddelka Wessentin. Njegov obraz je bil nenavadno resen.

Thorsten tega menda ni opazil. Smehljaje se je obrnil k tajniku: «Naš slepi potnik se je opravičil! Sam je bil žrtve...»

«Ne zamerite,» mu je mladi človek vljudno segel v besedo, »pravkar sva z vašo hčerko še enkrat preresetala vso reč — in pri tem sav naletela na velika protislovja.»

«Na protislovja?» Američan je potegnil obrvi visoko v čelo. «Torej tudi vidva? Povejte mi, prosim, ob čem sta se spotaknila!»

«Prvo vprašanje: kdo je ukradel listino iz oddelka?»

«Hm — Mr. Buzz mi pripoveduje o nekem neznancu, ki ga je na stranišču napadel in zvezal. Ali se ne zdi tudi vam, da bi utegnil biti taneznec udeležen pri ropu listnice?»

«To ni mogoče, Mr. Thorsten!» je vztrajal tajnik. «Pomislite — vi in Miss Gloria takoj za vami sta zapustila oddelk, v katerem je ležala aktovka, in prišla v sosednji oddelk. Mi vsi bi bili nedvomno morali videti lopova na poti v konec voza, kjer je potegnil zavoro zasilu in zapustil vlak! Pot u zavori je vodila samo mimo oddelka, v katerem smo bili! In potem: ali se vam ne zdi, da je bil od časa do ustavljenja vlaka veliko prekratek, da bi bil storilec med tem utegnil opraviti pot v oddelk in spet nazaj?»

«Vidite, to je v rezkem nasprotstvu z dejstvi...»

Thorsten se je malce v zadregi nasmehnil.

«To sem seveda tudi jaz opazil — a kaj, ko ne vidim druge razlage mimo te, da je neznavec našega prijatelja Buzza...»

«Ne zamerite, o tej možnosti ne more biti govora!» se je zdaj oglašil poročevalec. «Zanesljivo vem, da je skoraj tisti mah, ko je moj neznavec zapustil stranišče, nekdo potegnil zavoro in odprl vrata voza. Neznancu je ostalo premalo časa, da bi bil mogel planiti v oddelk in ukrasti listino!»

«To izprevidim — » je obotavljaje se priznal Thorsten. «A kdo, vruga, bi potem utegnil biti? Aktovka je izginila! Vi, Wessentin, in jaz sam je nisva vzela! Miss Gloria in Regina tudi ne! Izprevid-

nika takisto ne moremo dolžiti! In Mr. Buzz je ležal v trenutku dejanja z zvezanimi rokami in zamašenimi usti v skrivališču, iz katerega smo ga morali šele rešiti! Če ima zdaj še naš neznavec alibi — kdo nam potem ostane?»

Vsi trije so se spogledali.

Wessentin in poročevalec sta skoraj hkratu skomignila z rameni in zamrmrala: «Ne vem.»

★

«Mr. Thorsten — majhno prošnjo — !»

Buzz se je lahko nagnil iz svojega kota.

«Nu — ?»

«Ali bi zdaj smel prositi za intervju, ki ste mi ga obljubili?»

«Obljubil vam nisem prav ničesar!» se je pobranil Douglas Thorsten »ogorčenem, ki ni bilo popolnoma resno.

«V Hamburgu ste me potolažili z Berlinom — zakaj torej ne bi zdaj — ?»

Thorsten se je naglo ozrl na svojega tajnika. Nato se je pri-
tajeno namuznil in skomignil z rameni: «Vdam se v usodo! Konec koncev vas moram nekako odškodovati za ujetništvo. Vprašajte v božjem imenu — »

«Najlepša hvala!» Buzz je z občudovanja vredno hitrostjo pričaral iz žepa zapiski blok in nalivno pero. «Izvolite mi torej razložiti namen svojega potovanja v Nemčijo!»

«Ta namen bi moral prav za prav sami poznati — kajti brez razloga se mi ne bi bili tako trdovratno obesili na pete!»

«Torej serum zoper raka?»

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglaš in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in žetivne se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglaš in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglaš se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglaš in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« Din 3.— v znamkah odgovor, priložite

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičjoča se malih oglasov, je naslavljaniti na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Instruktorico
iščem za četrti gimnazijo (posebno jeziki) proti hrani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Studentka«.

Pletiljo
iščem za stalno delo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Spretna«.

Mesarskega pomočnika
sprejemam takoj. Joz. Murar, mesar, Ljubljana. Sv. Petra cesta 61.

Dobro kuharico
perfektno, za dolgoletni sprejem, sprejemam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Mlado gospodično
inteligentno, iščem za takoj k 4 letnemu fantku. Služba od 9.—20. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Modistka
izurjena, vajena malo modskih klobukov, z znanjem nemščine. Šabi takoj mesto. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobra modistka«.

Vezilke res
(franz.) takoj sprejemam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vezilke res«.

Inteligentno vzgojiteljico
perfektno, z znanjem francosčine, iščem k dvem malim dekletom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Hišnika
sprejme upravnika hiše v centru Ljubljane. Prednost ima oženjen obetnik. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hišnika«.

Službe išče
Vsa beseda 50 par; davek Din 3.— za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 12 Din.

Mesto natakarice
iščem. Imam dve poslovalnici Jutra.

Privski pomočnik
dobro delavec, išče primerne službe. Nastop 1. oktobra. Ponudbe prosim na Tasli Joško, Bohinjska Bistrica.

Potniki
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zastopnike
za prodajo mineralne vode iščem. Potrebno 3.000 Din. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro zastopnik«.

Zasluzek
Postranski zaslužek — nudi ga zastopnik v mestu, kjer se sreča na čestit. Ponudbe prosimo do 29. t. m. pod številko »5.996« na ogl. odd. Jutra.

Daiene (ke)
Pekov. vajenca — močnega in prijaznega, takoj sprejemam. Prednost imajo tisti, ki so se že nekaj časa učili. Mihael Ambroz, Gradowska št. 35 pri Cerknici.

Pekov. vajenca
močnega in prijaznega, takoj sprejemam. Prednost imajo tisti, ki so se že nekaj časa učili. Mihael Ambroz, Gradowska št. 35 pri Cerknici.

2 dijakini
sprejemam za stanovanje. Istotam poučujem klavir, nemščino, francosčino. Polize se v trafiki Tivoli.

G. Th. Rotman:
Življenje Jakca Takca

Da mu novi prijatelj ne bi ušel, ga je sklenil Jakce privezati. Vrvice, ki jo je imel pes okrog vratu, je bila zato kar pripravna. Ne misleč na posledice, je Jakce pokleknil in privezal konec vrvice za ... Micikino nogo! Micika je bila namreč od hude vročine zadremala.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfa Kihnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarja Franc Jezeršek. — Za uskratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfa Kihnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarja Franc Jezeršek. — Za uskratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfa Kihnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarja Franc Jezeršek. — Za uskratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfa Kihnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarja Franc Jezeršek. — Za uskratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfa Kihnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarja Franc Jezeršek. — Za uskratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfa Kihnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarja Franc Jezeršek. — Za uskratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zopet smo cenejši
1. sportni rokavici 96 Din, 2. sportni rokavici 420 Din. Specialna izbira pump, modne blade, porla id. Presker, Sv. Petra a. 14.

Trije veliki olandri
poceni napredaj. Strelška ulica 8.

Pridelki
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Čajno maslo
1. vrsta, prvotno blago, najim. stalnemu kupcu od 100.—120 kg tedensko po povzetju. Pakovanje v bloku in po 1/4 kg franko mi-karna Din 22 kg. Mlekarna Nikolaj Solovjev, Nova gradiska.

Sadje
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kisla jabolka
trde, otresene, za prešanje in seno, vagonke pošilje, kupim. Jos. Kirbiš, Celje.

Obri
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Obri
prodaj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Damsko krojaštvo«.

Auto, moto
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

OM limuzino
4 do 5 sedežno, stabilno karoserije, črna, zelo lep vz. v prvotnem stanju in v Tatra. Dvočlinski, dobavi voz, prijavljen kot osebn. voz. Merkur, Maribor, Melje 12.

AJS
500 cm. malo vožen, prodaj po ugodni ceni zaradi nakupa avtomobila. Ogleda se pri Stivan, Gederovci, Prekmurje.

Avto - limuzino
kupim, rabljen, 6 sedežen. Ponudbe z navedbo cene in opisom vozila na: Meglič, Tavčarjeva 6, Ljubljana.

Lokali
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Frizerski salon
za dame i gospodu v lepem gradu Hrvatskog Primorja, garantirano dobro kade, zbog bolesti odmah letino za prodati. Mesečni dohodak v sezoni 8.—10.000 Din, a zimi 4.—5.000 Din. Ponudbe na A. Skrobar, Vovodna 5, Ljubljana.

Dijaške sobe
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

2 dijakini
sprejemam za stanovanje. Istotam poučujem klavir, nemščino, francosčino. Polize se v trafiki Tivoli.

G. Th. Rotman:
Življenje Jakca Takca

Da mu novi prijatelj ne bi ušel, ga je sklenil Jakce privezati. Vrvice, ki jo je imel pes okrog vratu, je bila zato kar pripravna. Ne misleč na posledice, je Jakce pokleknil in privezal konec vrvice za ... Micikino nogo! Micika je bila namreč od hude vročine zadremala.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfa Kihnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarja Franc Jezeršek. — Za uskratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfa Kihnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarja Franc Jezeršek. — Za uskratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfa Kihnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarja Franc Jezeršek. — Za uskratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfa Kihnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarja Franc Jezeršek. — Za uskratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfa Kihnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarja Franc Jezeršek. — Za uskratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfa Kihnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarja Franc Jezeršek. — Za uskratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfa Kihnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarja Franc Jezeršek. — Za uskratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfa Kihnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarja Franc Jezeršek. — Za uskratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfa Kihnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarja Franc Jezeršek. — Za uskratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

Urejuje Davorin Ravljen. — Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolfa Kihnikar. — Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarja Franc Jezeršek. — Za uskratni del je odgovoren Alojz Novak. — Vsi v Ljubljani.

BOTOT

milo za zobe

se mnogo ponareja, ker je odlično. Varujte se teh cenčnih potvorb, ki škodljivo delujejo na Vaše zobe. — Zahtevajte povsod izrečno pravi Botot. Generalno zastopstvo: D. Pechmajou & Cie. Zemun.

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dvosob. stanovanje
kabineta, kuhinje in pr. k. suho in zračno, oddam s 1. novembrom v Karadžičevi ulici 16. Vprašati v visokem pritličju.

Stanovanje
eno in dvosobno pritlično, oddam. Vel. Mengoš 48.

Dvosob. stanovanje
oddam mirni stranki brez otrok, točenemu plačniku. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Stanovanje
ene sobe in kuhinje, oddam za 1. oktober. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Enosob. stanovanje
s kabineto, oddam boljši stranki. Lepodvorska ul. 8.

Stanovanja
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Miren zakonski par
točen plačnik, išče 1 ali 2 sobno stanovanje za november. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Bili za pošte«.

Dvosob. stanovanje
za oktober iščem. Ponudbe pod »Stalno« na ogl. odd. Jutra.

Enosob. stanovanje
sončno, išče zakonski par. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stalno«.

Soba odda
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Starejšega gospoda
boljše, vsem družina drž. uradnika v vso okrobo, Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Miron dom, Erjavčeva«.

Soba
opremljeno, s pariranim vodom, oddam stalnemu gospodu. Kraljeva 13/11.

Soba
prazno ali opremljeno, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
opremljeno, s pariranim vodom, oddam stalnemu gospodu. Kraljeva 13/11.

Soba
prazno ali opremljeno, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
opremljeno, s pariranim vodom, oddam stalnemu gospodu. Kraljeva 13/11.

Soba
prazno ali opremljeno, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
opremljeno, s pariranim vodom, oddam stalnemu gospodu. Kraljeva 13/11.

Soba
prazno ali opremljeno, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
opremljeno, s pariranim vodom, oddam stalnemu gospodu. Kraljeva 13/11.

Soba
prazno ali opremljeno, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
opremljeno, s pariranim vodom, oddam stalnemu gospodu. Kraljeva 13/11.

Soba
prazno ali opremljeno, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Soba
opremljeno, s pariranim vodom, oddam stalnemu gospodu. Kraljeva 13/11.

Kapital

Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vlagatelj pristopite
v našo lastnih interesov v »Društvo za zaščito vlagatelj« Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 7/II.

Hrabilne knjžice
prodaje ali kupite najbolje potom moje pisarne. So. lido poslovanje. Prilozite znamko.

Rudolf Zore,
Ljubljana, Gledališka ul. 12. Telefon 38-10.

Knjžice
vseh zavodov kupim po najvišji ceni. Sporočite zavod, znesek in ceno na naslov GRASEK JOZE (zastopnik »Financier«) Ljubljana, Gledališka 4. Telefon 33-04.

20.000 Din
potrebujem za tri mesece. Velik in sigurni zaslužek. Popolna garancija. Ponudbe pod »Redka priloznost« na ogl. odd. Jutra.

Hranilno knjžico
kupim za Din 30.000 Din Prve hrvatske šteditnice. Dopise na podružnico Jutra Maribor pod »Pocenit«.

Kupim vlogo
Mestne hranilnice in Ljubljanske posojilnice v Ljubljani in plačam visoko ceno proti mesečnemu odplačilu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Točnost«.

Informacije
Beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Preklic!
Preklicujem žaljivke, ki sem jih izrekel o g. Zupan Vilmi, ženi tov. del. na Jesenicah in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Jesenice, dne 21.9.1935. Alojz Legat.

Vloge Ljubljanske kreditne banke
se sprejmejo iz cele Jugoslavije v plačilo za jako kurantno blago, tako da vložnik nima nobene izgube. Ponudbe s podatki vložne višine do 30. t. m. pod »Brez štet« na administracijo lista Maribor. Posredovalci izključeni. Posebno ugodno za trgovce.

JOŠKO PREMIERSTEIN
bivši restavratore v Tolminu

danes dne 22. t. m. po dolgem trpljenju za vedno zapustil.

Pogreb pokojnega se vrši v torek 24. t. m. ob 15. uri v hiše žalosti na mestno pokopališče v Kranju. Prosimo tihega sožalja.

Kranj, 23. septembra 1935.

žalujoča družina PREMIERSTEIN.

žalujoča družina PREMIERSTEIN.

žalujoča družina PREMIERSTEIN.

žalujoča družina PREMIERSTEIN.

žalujoča družina PREMIERSTEIN.

žalujoča družina PREMIERSTEIN.

žalujoča družina PREMIERSTEIN.

žalujoča družina PREMIERSTEIN.

žalujoča družina PREMIERSTEIN.

žalujoča družina PREMIERSTEIN.

SAMO PAR MINUT

POSTOJTE PRED IZLOZBAMI PRODAJALNE

SOKO oblek

IN VIDELI BOSTE, DA SO ISTE ZA

ŠOLO

URAD

DELO

SPORT

BREZ VELIKE REKLAME — NAJBOLJŠE.

Naši domači krojači, ki izdelujejo

SOKO OBLEKE

so dokazali, da so nam tuja podjetja nepotrebna in da mi doma v Sloveniji z domačimi močmi izdelamo trpežna in solidna oblačila, ki v kakovosti in izdelavi prekašajo izdelke tujih podjetij.

Ako kupujete NASE blago, ostane NAS denar v naši banovini. Ako kupujete NASE blago, dajete delo NASIM ljudem v Sloveniji. Ako kupujete NASE blago, ste zadovoljni, ker je NASE blago dobro, trpežno in po ceni.

SOKO OBLEKE

so izdelki naših domačih krojačev, ki si z izdelavo

SOKO OBLEK

služijo svoj vsakdanji kruh ter preživljajo s tem svoje družine.

SOKO prodajalne v Sloveniji:

LJUBLJANA — Sv. Petra cesta št. 23, Celovška cesta št. 63; KRANJ — Tavčarjeva ulica št. 6; CELJE — Kralja Petra cesta št. 22; VRANSKO — Leo Sket; JESENICE — Janko Novak; MARIBOR — Aleksandrova cesta št. 27; PTUJ — Fran Sal. Lenart; MURSKA SOBOTA — Joško Brumen.

Telefon 2059

Suha drva, premog, karbopake, dobite pri

I. POGAČNIK

Bohorjeva ul. št. 5

Bohorjeva ul. št. 5

Bohorjeva ul. št. 5

Bohorjeva ul. št. 5

Bohorjeva ul. št. 5

Bohorjeva ul. št. 5

Bohorjeva ul. št. 5